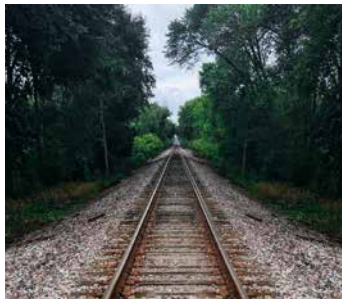

Riisipere-Turba
raudtee valmib
2019. aasta
lõpuks
lk 2

Saue gümnaasium
ehitatakse
moodulitega
suuremaks
lk 5

Pühendusega
pingid.
Kreutzwaldist
külavanemani
lk 6-7

NR 15 AUGUST 2018

Saue Valdus

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Lootuse küla looja: „See on siin peatus enne pörgut. Kui nad nüüd maha ei tule, lõpetavadki pörgus.“

18 aastat tegutsenud alkohoolikute ja narkomaanide võõrutuskeskus Kibuna külas on täis lugusid, mida heameelega kuulata ei taha: jubedad pohmellid, purunenud suhted, vangla-aastad, vargused, sõprade surmaga lõppenud üledoosid... Ligi 70% Lootuse külla jõudnutest leiab keskuses viibitud aja jooksul endas motivatsiooni saada kaineks ja kirjutada edaspidi helgemaid lugusid.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Raiman Kukk töötab täna Lootuse küla tegevjuhina. Viis aastat tagasi jõudis ta siiasamasse dekaadipikkuse kogemusega sõltlasena. Kolmeteistkümneselt alustas kanepiga, kasvas tarvitajast diileriks ja sealt edasi tulid fentanüül, vargused, võlad ja vanglahirm. Esimest korda suutis mees keskuses vastu pida kümme päeva ja lasi siis jalga. Teisel korral tegi läbi kogu kümnekuulise programmi ja jäi edasi veel ka täiendavaks aastaks, sel ajal koolitus ta aitajaks ja mentoriks, n-ö teenivaks juhiks.

Nüüd töötab ta ise võõrutuskeskuses, sama programmi on läbinud ka kõik teised siinsed töötajad. Siinsamas Raiman ka elab oma abikaasa ja piseke pojaga, perega, kellest mees unistadagi ei julgenud. Võõrutusavil olijate ja töötajate elamiste vahel on vaid mõtteline piir. Neile, kes on alles programmi algusfaasis, on see võimas kinnitus, et tegelikult ka on võimalik puhtaks saada, teise põhjas ära käinud

inimese nägemine aitab tervenemisele kaasa kõige paremini.

Ka küla rajajal Märt Vähil on oma kogemus sõltuvustega. Märt on väliseestlaste perekonnas Kanadas kasvanud mees, kes noorest peast ei saanud aru, miks isa teda eesti keeles rääkima sunnib, aga kes üheksakümneandatel tee oma vanavanemate maale leidis ja vanaisa talukoha koos metsadega tagasi taotles.

Tänu Jumalale

Alguses tegi nelipühi kiriku piiskop Märt ka Eestis kirikutööd, aga Jumal andnud talle mõista, et tegelike hädalisten pole ta veel üldse jõudnud. Samal ajal oli tema poeg Andrew Kanadas kõvasid pidusid panemas ja narkootikumidega puntras. Kord Kanadas käimas olles ütles Märt pojale, et saab aru, et too ei taha jumalateenistustest osa võtta, mille peale see isa lausa jahmatas. Andrew nentis, et paljud inimesed hävitavad elusid, aga vähesed saavad seda üles ehitada nagu tema isa. Selsamal hetkel otsustas, et poeg oma ellu Jumala vastu võtta. Ühtäkki oli ka

Raiman Kukk töötab täna Lootuse küla tegevjuhina. Viis aastat tagasi jõudis ta siiasamasse dekaadipikkuse kogemusega sõltlasena. Kolmeteistkümneselt alustas kanepiga, kasvas tarvitajast diileriks ja sealt edasi tuli fentanüül, vargused, võlad ja vanglahirm. 2018. aasta kevadeks on ta muutunud mees. Töötab ise keskuses, on abielus ja kevadel sai poja õnnelikuks isaks

Märdil selge, kes on need hädalised, kellega temal on määratud tegelema hakata.

Selle juhuslikuna tunduva kokkusattumuse tulemusena on täna Saue valla keskel Kibuna külas 30 hektari männimetsa all laiulval kinnistul Märdi vanavanemate maadel Lootuse küla, mis on sõna otseses mõttes elu päästnud ligi poole tuhandel inimesel. „Tegelikult mõjutab iga sõltlane keskmiselt seitset lähikondset, seega on uus elukvaliteet umbes kolmel ja poolel tuhandel inimesel,“ arvutab Vähi.

Juhustesse see mees muidugi ei usu. Kõik, mis on juhtunud, liigitab Märt Jumala tahte ja suunamise alla. Tal on jutustada pihutäied seiku, kus just kõigevägevam on aidanud tal võtta vastu otsuseid. „Minu jaoks ei ole Jumal mingi asi kõrgel taevas, mul on Jumalaga väga praktiline suhe, ta annab mulle nõu,“ selgitab Märt.

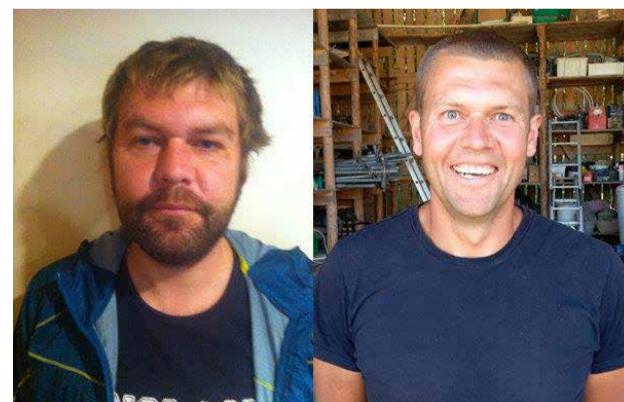
Näiteks kui oli aeg rajada külla teed, siis andis Jumal nõu, et pöördugu

Rootsipunastes hoonetes elatakse kambakesi tubades, meeste majas näiteks kaheksakesi, üsna nagu ühiselamus. Aga toad on briljantses korras. Tekid vooditel sirged, kapis kampsunid üksteise peal joone järgi virnas, põrandad pestud

Keskuses on ka priitahtlike pitsimeeste staap. Kummalisel kombel oli ka Märt Vähi vanaisa, kelle maadel Lootuse küla asub, omal ajal vabatahtlik pitsimees. Tema foto ripub aukohal seina peal

Enne ja pärast Lootuse küla programmi läbimist. Totaalne muutumine, raske on isegi uskuda, et tegemist on sama inimesega

mees teedehitaja poole. Kui tekkis küsimus, et kust saada kivi ja kildu ehitamiseks, andis Jumal teada, et minna tuleb Vasalemma karjääri ja küsida rootslase käest. Muide, seal oligi tol-

lal juhiks rootslane, kes lõpuks annetas Lootuse küla teedevõrgu jaoks 4700 masinatäit killustikku. „Kas ainult juhust?“ kergitab Märt kulme.

jätukub lk 4

Lootuse Partnerid – Sul on võimalus muuta elusid

Projekti Lootuse Partnerid mõte on julgustada eestlasi toetama neid, kes vajavad abi sõltuvustest vabanemiseks. Augustikuu alguse seisuga on projektiga ühinenud 47 toetajat, aga eesmärk oleks aasta lõpuks jõuda 150 partnerini. Uuri lisa www.lootusekula.ee

Sul on võimalus toetada üht meest või naist, kes on läbimas ühe aasta pikkust elutaastamisprogrammi Lootuse Külas.

Hakates igakuiseks toetajaks:

- aidad ühel noorel mehel või naisel kogeda kristlikel alustel põhinevat treeningut Lootuse Külas
- aidad katta 24/7 järelvalve, mentorluse, nõustamise, toitlustust ja majutuskulud tema programmis viibimise ajal
- Sulle saadetakse kord kvartalis ülevaade Sinu poolt toetatava osaleja edusammudest ja Sul on võimalus talle kirjutada julgustuskirju, kui soovid.

lootusekula.ee

Vald maksab 1. klassi lastele kuni 160 eurot toetust

Esmakordselt koolimineva lapse toetust makstakse lapse koolinimise aastal, toetust on õigus taotleda alates 1. augustist kuni 31. oktoobrini.

Taotlemise eelduseks on, et laps ja lapse vanemad on Saue valla elanikud lapse koolinimise hetkel ja lapse vanem(ad) on olnud Saue valla elanikud lapse koolinimise aastale eelneva aasta 31. detsembri seisuga.

Toetus ei sõltu pere sissetulekust ja selle suurus on 160 eurot, kui mõlemad lapse vanemad on olnud Saue valla elanikud eelneva aasta 31. detsembri seisuga ning 80 eurot, kui ainult üks lapse vanematest on olnud Saue valla elanik eelneva aasta 31. detsembri seisuga. Üksikvanemal on õigus saada esmakordselt koolimineva lapse toetust kogu toetusmäär ulatuses, kui ta on olnud Saue valla elanik eelneva aasta 31. detsembri seisuga.

Toetus makstakse välja novembrikuu jooksul hiljemalt kui viimaseks tööpäevaks. Kõik taotluste vormid on saadaval valla kodulehel ning vallamaja infolauas.

Esimesse klassi minejaid on üle Saue valla ligi 350.

LISAINFO: Heli Joon, sotsiaalosalakonna juhataja, heli.joon@sauevald.ee, tel. 679 0174

Investeeringutoetused MTÜ-le ja SA-le

Saue Vallavalitsus tuletab meelde, et hiljemalt 1. septembriks tuleks esitada MTÜ-del või SA-del järgneva aastaks planeeritavate avalikkusele suunatud hoone või rajatise projekteerimise, ehitamise või renoveerimise toetuste taotlused.

Taotletava toetuse suurus saab olla:

- 1) ilma välise kaasfinantseeringuta maksimaalselt 3200 eurot;
- 2) välise kaasfinantseeringu korral (nt KOP, LEADER vms) omafinantseeringu osa, kuid üldjuhul mitte rohkem kui 25% kavandatava projekti kogumaksumusest.

Taotluse vormid, juhised ja määrus on leitavad Saue valla kodulehelt www.sauevald.ee (kultuuri valdkonna alajaotuse alt) ning Riigiteatajast. Taotlusi on võimalik esitada elektrooniliselt info@sauevald.ee või paber kandjal kõiki- desse halduskeskustesse (Saue linn, Riisipere, Laagri, Haiba).

LISAINFO: arendusprojektide juht Kati Oolo, kati.oolo@sauevald.ee, tel 654 1153.

Sauevallahakale on alates 1. septembrist Saue valla piires rongisõit tasuta

Tasuta sõidu eelduseks on sissekirjutus Saue valda.

Saue valla elanikud saavad Elroni rongis sõita tasuta II, III ja IV hinnatsoonis ja tsoonide vahel. Soodsam sõit kehtib nii läänesuunal (Paldiski ja Riisipere liinid) ja ka edelasuunal (Rapla suund), mis teenindab eelkõige Saue valla Maidla piirkonna elanikke. Ehk siis saab tasuta sõita läänesuunal alates Riisipere jaamast kuni Laagri jaamani ja vastupidi. Edelasuunal saab tasuta sõita Kiisa jaamast kuni Valdeku peatuseni.

Laagri ja ka Valdeku jaamadest saavad 65-aastased ja vanemad tasuta kasutada Tallinna ühistransporti ning sõita erinevatesse Tallinna piirkondadesse. Kui sõit viib Elroni II, III ja IV tsoonist I tsooni (näiteks Balti jaama või Tondile) või vastupidi, siis tuleb teistel reisijatel, kellele Tallinna linnatranspordi soodustused ei laiene, maksta ainult I tsooni pileti hind. Soodustuse eesmärk on võimaldada kõigile Saue valla elanikele tasuta rongiühendus valla keskusega.

Soodsa sõidu nautimiseks on vajalikud kaks kaarti: ID-kaart ja n-õ roheline ühiskaart. Kui soovetakse saada täiendavat allahindlust tasuliselt sõiduosal ning kasutada selleks Elroni kaardile laaditud raha, siis on ka Elroni kaart vajalik (soodustused Elroni kodulehel). Juhul, kui pilet on soetatud ühiskaardile, pole Elroni kaardi omamine vajalik.

Kui reisija on Tallinna elanik, siis rakendub tasuta rongisõit ainult esimese tsooni piires, ülejäänud tsoonid tuleb tasuda vastavalt sihtkohale. Seetõttu on vallas elaval ja rongitranspordi kasutaval inimesel igal juhul kasulik registreerida end oma elukoha järgi.

Raudtejaama maja, nagu oli vanasti, siiski ei tule. Toonane rongijaam on täna hoopis erakätes ja kasutuses hambaarsti kabinetina

Riisipere-Turba raudtee valmib 2019. aasta lõpuks

Viimane reisirong sel trassil sõitis 1995. aastal. Eesti Raudtee on nüüd alustamas uue rööbaste ehitamist ja kasutusloani loodetakse jõuda 2019. aasta novembriks. Millal rongid realselt rööbastele jõuaksid, täna siiski teada veel ei ole.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Riisipere halduskeskuse juhataja ja endine Nissi vallavanem Peedo Kessel meenutab, et elektriraudtee oli vanasti Riisipereni, Turbasse ja Haapsalu poole edasi läks diiselrong, mõni Tallinnast, mõni Riisiperest. „Aga Riisipere-Turba raudtee lihtsalt lagunes lõpuks ära. Rong sõitis Tallinnast Turbasse ligemale kaks tundi, nii kehvast seisusest oli tee ja nii väike oli kiirus. Sellest tulenevalt langes ka kasutus. Raudtee taastamine ei tundunud sel ajal otsustajatele võimalik,“ mäletab Kessel. Sel lõigul katkes regulaarne rongiliiklus aastal 1995 ning raudtee demonteeriti aastal 2004.

Riisiperest, kus on praegu rongi lõpp-peatus, on ühendus Tallinnaga hea, aga vaid kuus kilomeetrit kaugemal asuvas 950 elanikuga Turbas peaaegu olematu. Piirkonna pealik Kessel usub, et Turba kandi rahvale on raudteehendus pealinnaga eluliselt oluline. 60-70% endise nissikate töökohtadest on vallast väljas just pealinna suunal ja ka Keila poole. Ka gümnasistid vajavad transpordivõimalust kooli enamasti selles suunas. „Nägime seda vallamajas peamise põhjusena, miks elanike arv Turbas on langenud rohkem kui Riisiperes. Lahkuvad enamasti pered, kes liiguvad töökohtade poole. Tundub väga sedamoodi, et elu võimalikkus maal sõltub suuresti, kui mitte peamiselt,

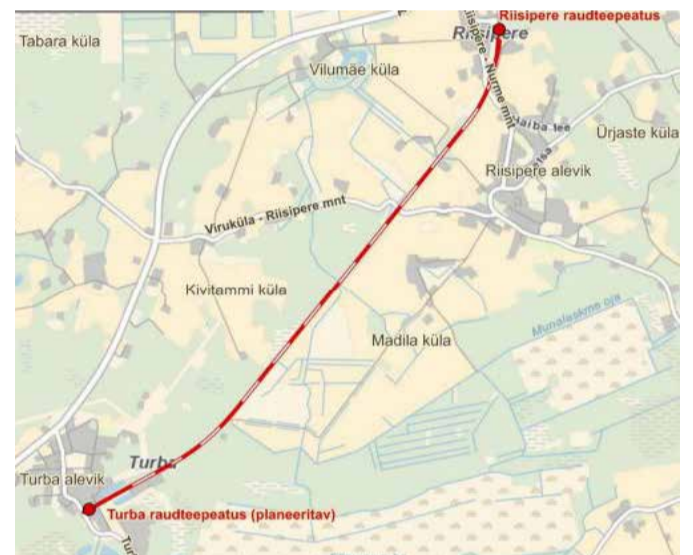
transpordiühenduse kiirusest ja mugavusest,“ leiab Kessel. Lisaks Turbale paraneksid transpordivõimalused ka lähedal paiknevatel küladel: Virukülal, Lepaste, Ellamaa, Lehetu ja Nurme külal.

Endise Nissi valla hääl olukorra parandamiseks jäi nõrgukeseks, aga selle teemaga pöörduti Lääne maavalitsusse, kes asus võitlusse, et rong jõuaks Riisiperest Haapsallu ja Rohukülla, andes transpordivõimaluse ka Turba rahvale. 2013. aastal alustati selleteemalist debatti. Ka ühinevad omavalitsused tegid toetusavalduse Turbani viiva raudteelõigu taastamiseks. Tänavu mais eraldas valitsus täiendavate taristuinvesteeringute programmist Riisipere-Turba raudteelõigu ehitamiseks kaheksa miljonit eurot. Valitsuse seatud eesmärkide kohaselt on Riisipere-Turba lõigu taastamise puhul tegu Haapsalu raudtee esimese etapiga.

Ehituse algus uue aasta alguses

Turba rahva unistus oma raudtee tagasisaamisest kipus alul takerduma maade omandivaidluse taha. Juulikuus otsustas kohus anda AS-ile Eesti Raudtee hoonestusõiguse Riisipere-Turba raudteelõigule riigile kuuluvale maale ja nüüd on plaan tegelikkuseks saamas.

Eesti Raudtee sõnul on ettevalmistavad tööd Riisipere jaamas, muuhulgas ka rööbaste ümberehituse tööd, lõppenud. Samuti on läbitud keskkonnamõjude

hindamise protsess. Raudtee projekteerimishanke leping sõlmiti aprillis ning eelprojekti esitamise tähtaeg on augustis, Riisipere uue veoalajaama projekteerimis-ehitushanke pakkumusi oodatakse augusti lõpuks. „Ehituslubasid on plaanis taotleda pärast seda, kui tellija on eelprojekti kooskõlastanud. Planeeritud ajakava järgi algavad suuremad ehitustööd 2019. aasta alguses ning kui ei tule hankevaldustusi või teisi olulisi tagasilööke, saab uus raudteelõik kasutusloa 2019. aasta novembris,“ tõstab Eesti Raudtee ehitusteenistuse juht Riho Vjatkin projekti ajakavalt katet.

Uue rööbaste orienteeruv pikkus on 6,5 kilomeetrit ning maksumus ligi 8,3 miljonit eurot, mis kaetakse riigieelarvelistest vahenditest. Saue vallavalitsus oma rahadega ehitab välja Turba rongipeatuse juurde planeeritud autoparkla, see investeering kavandatakse 2019. aasta eelarvesse. Uus raudtee tuleb 3-4 meetrit endisest jaamahoonest eemale ja teisele poole raudteed rajatakse ka 138-meetrine ooteplatvorm. Platvormi rajamisega suletakse autoliiklus Lehetu teel, mõlemasse ooteplatvormi otsa rajatakse kergliikluse tarbeks käiguteed, Riisipere-poolsesse otsa ka raudtee-

ülekaigukoht. Raudtejaama maja, nagu oli vanasti, siiski ei tule. Toonane rongijaam on täna hoopis erakätes ja kasutuses hambaarsti kabinetina.

Turbani saavad rööpad maha, aga Haapsallu? „Turbast edasi viiva võimaliku raudtee osas Eesti Raudtee täna eeltööd ei tee,“ kommenteeris Vjatkin.

Raudtee valmimine ei tähenda automaatselt rongiliikluse alustamist

Oluline on vahet teha, et Eesti Raudtee ehitab valmis infrastruktuuri, aga reaalselt rongiliiklusega tegeleb Elron. „Kuna raudtee pikendamise Turbani on kõnelnud juba mõnda aega, oleme ka meie sellega tulevikus arvestanud. Siiski tuleb öelda, et meil puudub täpsem info, millal rongid Riisiperest edasi sõita saaksid. Kindlasti on nii riik rongiliikluse tellijana kui ka Elroni teenuse osutajana huvitatud selle lõigu võimalikult kiirest valmimisest. Et sellest saadav kasu oleks maksimaalne, on vältimatu ka Pääsküla-Keila lõigu ehitamine täies ulatuses kaheteeliseks, kuna läbilaskevõime on rongiliikluse tihendamisel peamine takistus juba praegu. Ka selles osas ootame riigi otsuseid,“ kommenteeris Elroni müügi- ja arendusjuht Ronnie Kongo.

Kohtumised kalmistul

Sünd ja surm on eluringide vaheldumise loomulik osa. Eestimaal on kalmistukultuur ikka au sees olnud, lähedaste kääpa eest hoolitsemine on tähtis. Suvise surnuaiapäha järel on Laitse kalmistu lilledest värviline.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kui satub näiteks mõni ameeriklane koos kohaliku Eesti surnuaeda, siis on sajaga imestamist. Sellised spetsiaalsed küünlad? Kui tihti siin käiakse? Kes lilli istutab? Kõik hauad on erisugused?

Nojah, kui vaadata välismaa filme, siis on seal tõesti enamasti kalmistud ühed lõputud mururohelised väljakud lakooniliste mälestuskividega. Eestimaal on kombeks käia oma kadunud lähedasi vaatamas ikka mitmeid kordi aastas, lilli istutatakse isegi paar korda aastas, küünlad viiakse kindlasti novembrikuisel hingede päeval ja jõuluajal, enne suvist püha tehakse suurem hooldusring. „Meil oli just nädal tagasi surnuaiapäha. Vaata, kui ilus on nüüd,“ nendib Laitse kalmistuvaht Vello Klaan.

Laitse kalmistu asub Kellamäel Laitse alevikust utsuke Haapsalu suunas ja on sadakond meetrit pikk ja lai, kohale viib kaskede allee ja surnuaed isegi on suurte kase- ja tammepuude varjus. Haudade vahelt ja pealt saab korjata metsmaasikaid ning sissekäigu teel oleva elupuu sisse on kuidagi kibuvits kasvama sattunud. Mõni suvi on olnud tunne, et elupuu on õitsema läinud, kui see oma roosa ilu läbi elupuu okaste surub. Keskel on väike kabelimaja, kus saab vajadusel matuseteenistusi pidada, elektrit surnuaial pole, kaev näib romantiliselt arhailine. „Mõni on küsinud, kus meil siin tualett on,“ muigab Vello. Seda ei olegi.

Ega Laitse surnuaeda ei pruugi niisama leida – suure maantee peal ühtegi viitavat silti ei paista. Aga ega pole vast vajagi. Kohalikud teavad, kohalikke siia mulda sängitatakse, mis asja peaks võõrastel olema.

Pea igapäevaselt astub kalmistult läbi Vello. Juba tosin aastat on tema siin kalmistuvahti ametis. Kunagi minevikus tegi sama tööd siin ka Vello isa, kes nüüd siiasamma maetudki. Vellol on üldse Laitse surnuaiaga oma oluline side. Nimelt oli tema vaid paar päeva ilmas elada jaksanud õde Eevi esimene inimene, kes 1938. aastal Laitse kalmistule maeti, seda markeerib vana raudrist Klaanide perekonna platsil. Vellol on siin veel puhkamas ka isa, ema, vanaavanemad, vend. Ütleb, et endale on ka servas ruum olemas ja tütargi tahaks siia.

„Aga alguse sai see surnuaed nõnda, et siit sadakond meetrit eemal oli Sõeru talu, mille peremees Jüri Viidik andis oma maa-dest lapikese surnuaia rajamiseks ja kohalik baptistide kogudus hakkas vaikselt kalmistuga seonduvat arendama,“ teab Vello. Kui palju siin 80 aastat hiljem täpselt inimesi maetud on, Vello kohe hooga ei ütlegi. Ega ta igapäevaselt ju mõtle ka, et töötab surnutega seltsis.

Tema toimetab ringi ja hoolitseb, et kõik oleks korras nagu oma koduaias. Niidab, pügab puid, võtab oksa maha, riisub lehesodi, vaatab, et midagi lõhutud poleks. Vello kogemuse põhjal võib öelda, et ei ole suuremaid pahandusi olnud. Ükskord kadus ära tema müts, mille suure palavaga puuksale toetas, aga see võis ka tuul olla...

Kui keegi tuleb ja tahab matuseid korraldada, siis on Vello küll esimene mees, kellega rääkima tulla. Tema peab arvet. Matuseid on kuus vast viis tükki, ei enam, ning viimastel aastatel enamasti urnimatused. Vello arvab isegi, et surnuaia ühte serva võiks tulevikus urnimüüri rajada. Aga seda peab teadma, et kalmistuvaht ise haua ei kaeva.

Peamiselt maetakse ikka kohalikkude rahvast. Mis on hea selles mõttes, et siis on ka omaksed lähedal ja käivad haua hooldamas. Vello teab, et kunagi toodi lähedalasuvasse raadiojaama tööle kaugemalt inimesi, mõned neist sai Laitsestegi maetud ja nüüd on hauad unaruses.

Kohalikud peavad lahkunute austamist südameasjaks. Enne suvist surnuaiapäha käib üks riisumine ja istutamine, kastmine ja koristamine. Kastmist on mõistagi sel suvel ekstra palju. Ja kui kalmistupüha käes, saavad sugulased kaugemalt ja lähemalt kokku, justkui kokkutulek oleks kohe. Nii on Eestis põlvkondade kaupa tehtud.

Päevad surnud hingede seltsis Vellot ei sega. Ütleb, et on kuulnud räägitavat siin ja teine tajuvat ja nägevat siin olles nagu midagi ebamaist, aga Vello suhtleb ikka elavatega. Selist päeva, et kedagi üldse ei satuks surnuaiale, napilt polegi. „Inimestega saab ikka palju suheldud, ikka ju räägid ja oled, kui siin kellekagi kohtuma juhtud,“ ütleb Vello.

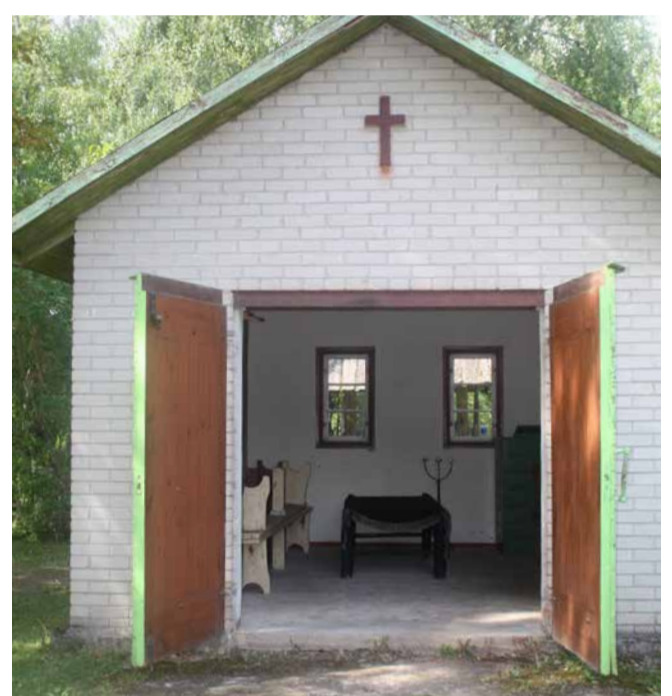
Ta mäletab sedagi, et vanasti käis lähedalasuvate kortermajade rahvas surnu-

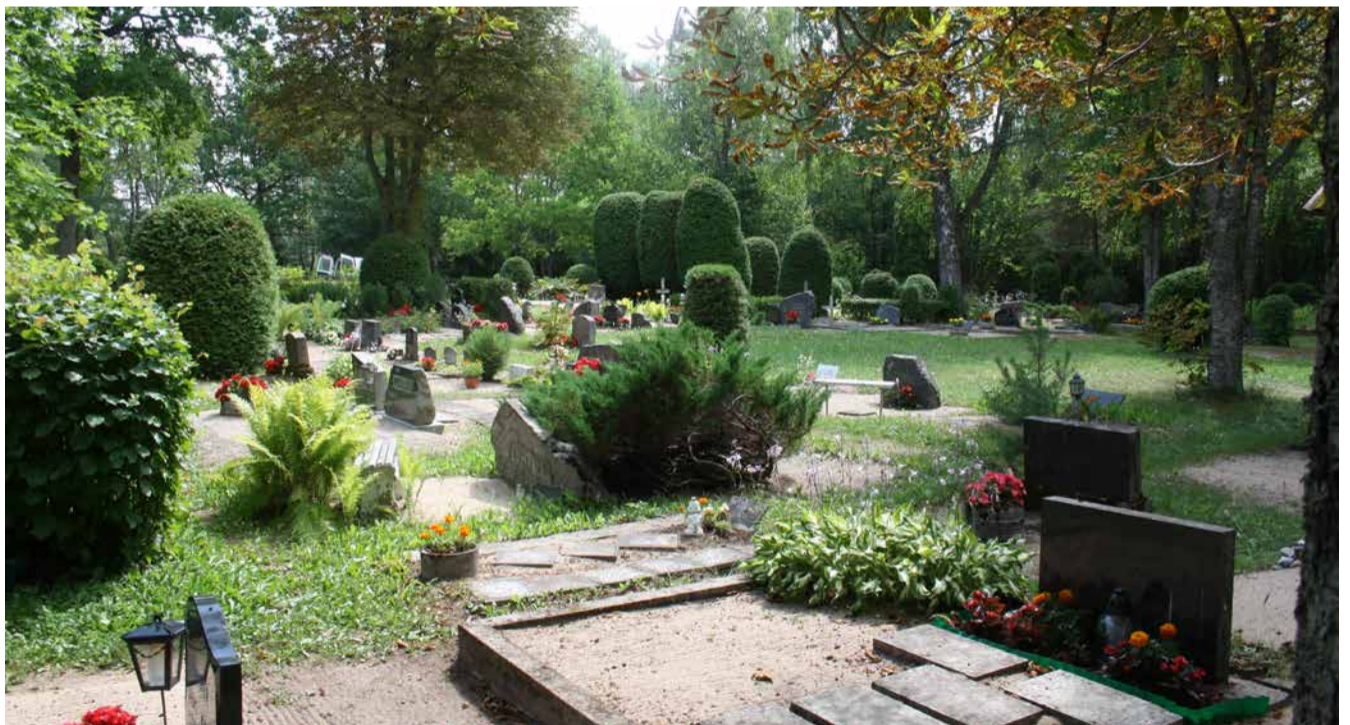
Elupõline Laitse elanik Larissa leiab, et surnuaeda tulek pole miski kurb ja nutune asi, see on südameasi. Annab hoopis meelerahu ja on elu loomulik osa

Kalmistuvahti Vello lähedased on samuti Laitse surnuaias puhkamas

Tagasihoidlik kabelimaja

Suvise surnuaiapäha järel on Laitse kalmistu ilus ja lillevärviline

aial ka niisama jalutamas. Oma aeda polnud, aga kalmistul oli rahu ja vaikus ja loodus. Nemand on nüüd vanaks jäänud juba, enam ei käi. Vello hinnangul nooremad inimesed ka väga ei satu. „Aga saavad seal 40-50-aastaseks, siis leiavad üles. Juured ju ikkagi,“ arvab Vello. Surnuaial tekib side eelkäijatega, siin on oma isikliku ajaloo hõng.

Kohalik proua Larissa on tulnud oma perekonna hauale. Larissa on elanud siinkandis 60 aastat ja tema lähedastest puhka-

vad Laitse kalmistul kaks venda ja õde, ema ja ema elukaaslane. „Esimene oli vend. 26-aastaselt suri vähki. Temale tõime hauakivi Pärnust, graveerisime näogi peale. Viimasena läks ema, nüüd kevadel,“ ütleb Larissa reipalt. Ei ole tema sõnul see surnuaeda tulek miski kurb ja nutune asi, see on südameasi. Lahkunute viimse puhkepaiga eest tuleb hoolitseda. Pigem on see meelerahu pakkuv tegevus, elu loomulik osa.

Larissa teeb hauaplatsile mitu istutust aasta jooksul.

Kevadel võõrasemad, siis peulilled, suvel pelargoonid. „Praegu olen üle päeva kastmas käinud, aga täna sõidan kolmeks nädalaks ära. Vello, sa ikka kastad minu ära olles emme haul lilled ära, eks?“ palub proua kalmistuvahti. Kui Larissa ise käib, vaatab pere hauaplatsi kõrvalt alati mõned teisedki üle. Ema sõbranna ja veel mõnede tuttavate omad, kui vaja, riisub ja kohendab sealgi. Kõik ju omad.

Larissale meeldib Laitse kalmistu väiksus ja rahulik-

kus. Keegi ei käi, ei lammuta. „No mõned uemad viivad siin prahti valesse kohta. Meil on siin spetsiaalset ala, silma alt ära, aga nemand panevad lihtsalt siia aia juurde. Peab neile ütleva,“ arutleb Larissa.

Ajalik ja ajatu kohtuvad surnuaias. Siin- ja sealpoolsed. „Jah, kulgegu see inimese elu, kuidas tahes, lõpuks saab igaüks omale maalapi. Olgu see või kaks korda kolm meetrit,“ ütleb Vello päris vaikselt ja lehvitat mõttes igale minejale.

Saue valla ametlikud teated

DETAILPLANEERINGUTE KEHTESTAMINE

Saue Vallavalitsus kehtestas 01.08.2018. aasta korraldusega Laagri alevikus Iltre tee, Kuuse põik ja Redise tänava vahelise maa-ala ja lähiala detailplaneeringu, eesmärgiga kuue korterelamu püstitamiseks. Planeeritav maa-ala (suurusega ca 3,4 ha) asub Laagri keskuses ning piirneb on kolmest küljest Iltre tee, Kuuse põik ja Redise tänavaga. Kortereelamud planeeritakse jätkuks olemasolevate Iltre teel ja Vae tänaval paiknevate nelja korterelamu kõrvale. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringualal asuvate kinnistute ümberkruntimine ning ehitusõiguse määramine kuue kuni kolme maapealse korrusega, kõrgusega maapinnast kuni 12 m ning kuni neljateistkümneme korteriga (kokku 84 korterit) korterelamute püstitamiseks. Planeeringuga on lahendatud juurdepääsud, parkimine ning kruntide tehnovarustus ning on määratud haljastuse ja heakorrastuse nõuded. Iga planeeritava kortermaja juurde kavandatakse parkimiskohad, madal- ja kõrghaljastus. Kogu planeeritava maa-ala on kavandatud nn avalik ruum (haljastus, kõnni- ja kergeed ning laste mänguväljak). Maa-ala asub varem kehtestatud Laagri alevikus Redise tn, Vae tn, Kuuse tn ja Kuuse põik vahelise kvartali detailplaneeringu koosseisus. Planeeringu alusel on rajatud neli kortermaja, nelja korteremaja püstitamiseks on väljastatud projekteerimistingimused ning nelja korterelamu kohta on koostatud uus planeering. Kokku tekib Redise tn, Vae tn, Kuuse tn ja Kuuse põik vahelise kvartalile 18. korterelamu kompleks ehk uus korterelamute piirkond. Detailplaneering võeti vastu ja suunati avalikustamisele Saue Vallavalitsuse 20. juuni 2018. aasta korraldusega nr 793. Detailplaneeringu avalikustamine toimus 6. juulist kuni 19. juulini 2018. Avaliku väljapaneku perioodil detailplaneeringu kohta kirjalikke vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud.

Saue Vallavalitsus kehtestas 01.08.2018. aasta korraldusega Laagri alevikus Kirsimäe tn 11 (72701:001:1227) ja Kirsimäe tn 13 (72601:001:0229) kinnistute ja lähiala detailplaneeringu, eesmärgiga kinnistute kruntimine, maasihotstarbe muutmine elamumaaks ning määratakse ehitusõigus kuni kahe üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Planeeringualal on lahendatud juurdepääsud ning tehnovõrkude lahendus, esitatud servituutid vajadus ning määratud haljastuse ja heakorrastuse nõuded. Kirsimäe tn 11 kinnistu suurus on 2 462 m², mille jagamise tulemusena ei ole võimalik moodustada kahte alates 1 500 m² suurust üksikelamukrunti. Planeerimisel tuleb lähtuda Saue valla üldplaneeringuga kehtestatud krundi miinimumsuurustest ja tiheasustusele vastavatest planeerimispiirangutest – tiheasustusalal uute üksikelamute kruntide suuruseks peab olema 1 500 - 2 400 m². Planeeringu koosseisu on kaasatud Kirsimäe tn 13 (suurusega 2 118 m²) elamukrunt, millest krunditakse Kirsimäe tn 11 kinnistu koosseisu ca 538 m² maatükk ning mille liitmise tulemusel tekkivate elamukruntide suurused on kooskõlas Saue valla üldplaneeringuga kehtestatud krundi miinimumsuurustega. Planeeritav maa-ala asub Laagri alevikus. Põhjapoolt piirneva kinnistust Seljaku tänava ja Nõlvaku elurajooniga ning lõuna ja lääne poolt piirneb Saku valla halduspiiriga. Detailplaneering võeti vastu ja suunati avalikustamisele Saue Vallavalitsuse 13. juuni 2018. aasta korraldusega nr 754. Detailplaneeringu avalikustamine toimus 6. juulist kuni 19. juulini 2018. Avaliku väljapaneku perioodil detailplaneeringu kohta kirjalikke vastuväiteid ega ettepanekuid ei esitatud.

DETAILPLANEERINGU AVALIK ARUTELU

Saue Vallavalitsus teatab: Saue Vallavalitsuse 16. mai 2018 korraldusega nr 592 vastu võetud ja avalikustamisele suunatud **Laagri alevik Pärnu mnt 495** kinnistu detailplaneeringu avaliku väljapaneku toimumise ajal, mis toimus 11. juunist kuni 24. juunini 2018, esitasid piirkonna elanikud planeeringu kohta omapoolsed arvamused ja vastuväited. Esitatud vastuväidetele vastas Saue Vallavalitsus kirjalikult.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kinnistu maasihotstarbe muutmine ärimaaks ning määratakse ehitusõigus ühe ärihoone rajamiseks. Detailplaneeringust huvitatud isik on OÜ Tireman, kes esindab Eestis Vianori kaubamärki. Ettevõtte kavandab rajada kinnistule rehvivahetuse teeninduskeskuse koos bürooga.

Saue Vallavalitsus korraldab Pärnu mnt 495 kinnistu detailplaneeringu avaliku arutelu **29. augustil 2018. aastal** algusega kell **17.00** Laagri halduskeskuse ruumides (volikogu saalis) Veskitammi 4, Laagri alevik. Avalikul arutelul tutvustab detailplaneeringu koostamise korraldaja avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja oma seisukohi nende kohta, põhjendab detailplaneeringu koostamisel valitud lahendusi ning vastab muudele detailplaneeringut käsitlevatele küsimustele.

Lähemat informatsiooni saab planeeringute peaspetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157, maili.metsaots@sauevald.ee

Lootuse küla looja: „See on siin peatus enne põrgut. Kui nad nüüd maha ei tule, lõpetavadki põrgus.“

ALGUS LK 1

Heas mõttes sõjavägi

Lootuse küla programm on välja töötatud Ameerikas, sinna läks Märdi poeg võõrutusravile ja hiljem õppis sedasorti keskuste tegutsemisfilosoofiat. „Tema käest ja tema abil ma üldse õppisin, kuidas sõltlasi õigesti armastada,“ nendib Märt.

2018. aasta suvel on Lootuse küla programmis 21 meest ja 5 naist. Noorim pealt üle 20, vanim praegu 57-aastane. On neid, kes on jõudnud otse vanglast või tänavalt, aga ka neid, kes on väliselt ilusa fassaadi all meelemürkide küüsis olnud varjatult juba aastaid. Mõne saadab kriminaalhooldusametnik, naised jõuavad valdavalt sotsiaaltöötajate kaudu, mõni tuleb pere päästmiseks. Ei ole narkomaanil ja alkohoolikul mingit kindlat ühest karakteristikut.

Elatakse kambakesi tubades, meeste majas näiteks kaheksakesi, üsna nagu ühiselamus. Aga toad on briljantses korras. Tekid vooditel sirged, kapis kampsunid üksteise peal joone järgi virnas, põrandad pestud. Oma elukorralduse eest tuleb asukatel ise hoolitseda nullist sajnani – koristada, süüa teha, pesu pesta. „Ise teeme siin nalja, et naine, kes Lootuse külast mehe saab, on õnnega koos. Kord on majas,“ muheleb Märt.

Televiisorit, telefoni, ajalehti ei ole. „See ei ole karistus. Me peame nende tähelepanu hoidma, segajaid ei tohi olla,“ selgitab Märt võõrutusravil olijate isoleerituse vajalikkust. Esimesed paar kuud ei tohi ka külastajaid tulla, hiljem on lähisugulastel luba nädalavahetustel keskust väisata. Olgugi et küla ümber aeda ei ole, kedagi vangis ei hoita, on sisemine kokkulepe selline, et territooriumilt kogu programmi vältel ei lahkuta. Kusjuures ravilolijate suhted kujunevad nagu iseenesest. Vanemad olivad annavad uutele tulijatele sisseime elu reeglid edasi, justkui vastutavad nende eest.

Distsipliin on paranemisel üks olulisemaid märksõnu. Päevakava on konkreetne ja vastuvaidlematu. Kell 6 äratus, siis hommikusöök, õppetöö, seejärel meelstel töö saakaatris ja naistele elu puude istanduses. Vaba aega on õhtul kolm tundi ja seda osatakse hinnata. Kes tõstab sangpommi, kes kirjutab koju kirja, kes loeb raamatut...

Sõltlastele on esimene kuu programmis üks raskemaid. Just siis annab alla pea 45% vastuvõetutest. Seda peamiselt kahel põhjusel: tuleb loobuda oma sõltuvusest ning samas alustada kohe esimesest päevast programmi rutiiniga, mis tundub talumatu.

Töö vaimuga

Igapäevastel loengutel õpitakse aru saama, kuidas sõltuvus kujuneb ja mida see inimese psüühikaga teeb, millised mõjud on suhetele. Nähakse oma sõltuvuse põhjuseid. Juhendajad on inimesed, kes ise on samuti siinsamas keskuses puhtaks saanud. Jälle töötab sama asi – kõige veenvam on jutt nende inimeste suust, kes kogu selle jubea tee sõltlastest käineks inimeseks ise on läbi käinud.

Programmi teist poolt kutsutakse sisemiseks tervenemiseks ja see on olemuselt justkui grupiteraapia, mis annab võimaluse juurtega nende probleemide juurtega, mis sundisid ennasthävitavat elu elama.

Mis need siis on?

„Joomine ja narkootikumid on ju tagajärg. Enamasti on probleemid peidus lapsepõlves. Kuritarvitamised, hülgamised, hoolimatus, vägivald. Füüsiliselt ainetest vabaks saamine võtab kuu aega. Vaimse poolega läheb palju rohkem,“ teab Märt 18-aastasest kogemusest.

„See programm on väga intensiivne töö iseendaga. Inimene peab maha jätma kõik süüdistused ja õigustused, saama aru, et probleem on temas endas,“ teab Raiman ise läbiteinuna, kui raske see võib olla.

Eeldab usku

Lootuse külas usutakse, et sõltuvusest saab vabaneda ainult siis, kui inimene seda tõesti ise tahab ja loob Jumalaga isikliku suhte. Lootuse küla programm on kristlik ja põhineb piibellikel alustel. Märt usub kindlalt, et üksipäini, ilma kõrgema toeta, inimene sõltuvuse ahelast välja ei saa. Sest Jumalaga koos saavutatakse mitte ainult üksikainus, vaid ka meelerahu ja andestamine.

Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku Lootuse küla koguduse moodustavad personal, töötajate pereliikmed ning kõik rehabilitatsiooniprogrammis osalejad. Koguduse juhiks ongi piiskop Märt Vähi ise. Igal pühapäeval toimuvad jumalateenistused, kus osalemine on kohustuslik. On muidugi olnud ka neid, kes on programmi tulnud ja kelle jaoks on usukeskus olnud liig. Neile inimestele otsitakse siis koos mõni teine rehabilitatsioonivõimalus. Värgi kedagi palvetama ei panda, aga enamasti jõuavad inimesed selle aasta jooksul Jumala juurde siiski.

Näiteks Raiman räägib, et kui tema alguses tuli programmi ülbe teadmisega, et küll ta suudab jutuga ära lolitada, siis ühel talvapäeval rookides ja kogu oma elu peale mõeldes tuli talle äratundmine, et sellist ene-

Kogu seltskond käib igapäevaselt tööl. Mehed saakaatris. Tööteraapia eesmärk on taastada tööharjumus, õppida toimetulekut meeskonnas, probleemide lahendamist, vastutustunnet. Saakaater annab ligi veerandi ka Lootuse küla ülalpidamiskuludest, aga potentsiaali oleks rohkemakski

sevihkjalikkude teed ta enam ei soovi jätkata ja pöördumine Jumala poole tuli kuidagi loomulikult.

Tööteraapia ja vastutus

Kogu seltskond käib igapäevaselt tööl. Mehed saakaatris. Isegi päris alguses, kui tulijatel füüsiline enesetunne võõrutusnähtude tõttu kehva, tuleb natuke liigutada, neile antakse lihtsamad koristamis- ja abitööd. Hiljem õpitakse saakaatris vanemate olijate kõrval juba töövõtteid selgeks. Saakaater annab ligi veerandi Lootuse küla ülalpidamiskuludest, aga potentsiaali oleks rohkemakski. Valmistatakse konteinereid, kaubaluseid, aga ka küttepuid. „Tööl käimine on kohustuslik ja selle eesmärk on taastada tööharjumus, õppida toimetulekut meeskonnas, probleemide lahendamist, vastutustunnet,“ kirjeldab Märt.

Naiste ja alkohoolikutega on keerulisem

Naistele on võõrutuskeskuses võimalused tekkinud alles hiljuti, alguses oli see puhtalt meeste suunatud. Märt ütleb, et meeste ja naiste paranemistee on mõneti erinev. Naised on tema sõnul emotsionaalsemad, mis on hea selles mõttes, et seismised probleemid räägitakse ehk kergemini välja. Teisalt on ka emotsionaalsed kõikumised suuremad. „Sõltlased on kõik manipulaatorid ja teevad mida iganes, et oma aine kätte saada. Naised võivad lisaks hakata ka oma füüsi ja pisaratega manipuleerima. Sellepärast on meil ka naiseteosakonnas tööl ainult naised,“ selgitab Märt. Samas olla naised otsusekindlamad, mehed annavad kergemini alla.

Alkohoolikut olla tagasi normaalse elu juurde saada keerulisem kui narkomaani. Alkohooliku tarvitamisharjumus tekib aastatega, see on ka justkui rohkem aktsepteeritud ühiskonnas. Narkomaanid reeglina ei saa kümneid aastaid tarbida, nende allakäik on palju kiirem. Samal ajal kiiremini saavad nad ka sõltuvusest vabaks, sest sisseõpitud harjumus ei ole

veel nii valdav. „Aga kui neid mõlemaid õpetada õigesti ja nad vabaks saavad, siis on sõltlased kõige pühendumad teiste aitajad ja andjad. Nad mitte ainult ei saa ise käineks, vaid tahavad ka tagasi anda,“ teab Märt.

Tegutseb annetajate ja toetajate abil

Kui Märt 18 aastat tagasi keskust looma hakkas, kogus Kibuna küla rahvas selle ettevõtmise vastu 500 allkirja. „Eks inimestel oli hirm ja teadmatust. Arvati, et nüüd tuleb kamp mehi siia naabrikeks, tõmbavad end pilve, laamendavad ja varastavad,“ meenutab Märt. Reaalsuses ei ole aga kõikide nende aastate jooksul ühtegi jama olnud. Enamgi veel, kuna Lootuse külla rajati ka vabatahtlik päästekomando, siis seda tööd teevad nii keskuse asukad kui külarahvas koos.

Vabatahtlikkuse alusel ja altruismist on loodud kogu Lootuse küla. Tegutseda saab tänu annetajatele, keda on nii eraisikute kui firmade seas, nii Eestist kui välismaalt. Aastaid on näiteks käinud Rootsist sõbrad hoogtöönaädalatel, aidanud ehitada maju, kinkinud tuletõrjeauto, varustanud vajalike asjadega. Ise on kirjutatud ka paar europrojekti tehnikat soetamiseks. Ka riik toetab mõnevõrra, sõlmitud on leping justiitsministereiumiga, kes saadab keskusesse näiteks tingimisi vanglast vabanenud sõltlasi.

Abivajajatele on kogu võõrutusravi enamasti tasuta, on ju reeglina tegemist inimestega, kellel selle jaoks nagunii rahalisi võimalusi ei oleks.

„See on siin nende inimeste jaoks viimane peatus enne põrgut. Edasi tulebki kas põrgu või elu põrguna. Aga ega me ei tee siin imeid. Inimene peab ise tahtma vabaks saada, ise peab vastutuse võtma ja tööd tegema. Neid, kes otsivad natuke puhkust või ajutist varjupaika, me vastu ei võtagi. Kogemus on juba päris pikk, et välja selleleleerida need, kel tõesti on motivatsioon oma elu muuta,“ resümeerib Märt Vähi.

Magnum on piirkonna üks suurematest tööandjatest

Laagris Vae tänaval, otse Urda rongipeatuse taga rongipeatuse taga pikkade kasvuhoonete läheduses asub suur hoone, Laagri Ärimaja, kus töötab ka sadakond saueval-lakat.

Laagri Ärimaja asub Laagri külje all, Urda rongipeatuse lähedal ning mahutab enam kui kümnet kontserni ettevõtet

ANNE-LY SUMRE
leht@sauveald.ee

Laagri Ärimajas tegutseb Baltimaade juhtiv ravimite hulgi- ja jaemüügikontsern AS Magnum ning mitmed Magnumi gruppide kuuluvad ja ka sellega seotud olevad ettevõtted. Ja ehkki Magnum on tegutsenud juba üle veerand sajandi, on endiselt tegemist ühe ravimivaldkonna innovaatilisema ettevõttega.

Muu hulgas asub selles majas Magnumi suuresti automatiseeritud logistikakeskus. Kuna kontserni kuulub ka hambaravitarvete müügiga tegelev Magnum Dental ning veterinaaravimite ning toodetega tegelev Magnum Veterinaaria, peab logistikakeskus toime tulema nii pliitsisöe suuruse hambapuuri otsiku kui ka 200-liitriliste loomalautes kasutatavate tünnidega. Magnum Logistics saab sellega hakkama ning on võitnud ka logistikateo auhinna. Viimaste aastate jooksul on logistikakeskus jõudsalt laienenud ja avanud ka lisalao teisel pool Pärnu maanteed.

Laagri Ärimaja avatud uste päev 11. septembril

Rõõmusõnum inimestele, kes unistavad kodulähedastest mõnust töökohtadest!

11. septembril avaneb kõigil sauekatel võimalus Laagri Ärimaja avatud uste päevadel ringi vaadata ja tutvuda ettevõtetega, mis selles majas töötavad.

Grupid alustavad ringkäike kell 18.30 ja 20.00. Huvilised peaksid enda tulekust teada andma hiljemalt 7. septembriks e-posti aadressil ly.mazurtshak@magnum.ee. Suure huvi korral pakutakse välja ka täiendav kuupäev.

Avatud uste päeval saab lisaks ringkäigule mõõta ka vererõhku ning teha nahatesti.

Pika staažiga kolleegid
Laagri Ärimajas ja logistikakeskustes käivad inimesed tööl nii lähemalt kui kaugemalt. „Sadakond inimest on kohalikud Saue valla elanikud, samas töötavad meil ka mitmeid inimesi, kes sõidavad iga päev üle saja kilomeetri, et jõuda tööle ja

Traditsioonilise Magnumi jõuluhommiku meelelahutuse eest hoolitsevad nii Magnumi koor kui ukulele ansambel

töölt koju. Nad on meil juba aastaid töötanud ja näib, et meeldiv töökoht kaalub üles kaugelt käimise miinused,“ ütles Magnumi kontserni personalijuht Ly Mazurtšak.

Tema sõnul töötab kontsernis kokku ligikaudu tuhatkond inimest, kellest julgelt mitukümmend on siin töötanud ettevõtte algusaastatatest peale. Töötajate keskmine tööstaaz on 16 aastat. „Suurem enamus töötajatest jäävad meile kauemaks kui viieks aastaks,“ räägib personalijuht, uhkusenoot hääles.

Põhjus on selles, et kontsern on suur, tütarettevõtteid mitmesuguseid ja uudseid innovaatilisi projekte pidevalt peale kasvamas – nii on inimestel ka hea võimalus kontserni sees töökohta vahetada, kui hing peaks ühest asjast ära väsimise. Kui aga on vaja töötajaid juurde värvata, siis võetakse oma töötajaid kuulda – just nii on saadud palju uusi ja häid inimesi tööle.

„Meie inimesi kannustab alati soov ajast ees käia, teha Eestis ära midagi täiesti uut. On loomulik, et inimestele meeldib kuuluda liidrite hulka. Nii on kontserni kuuluvad Apotheka apteegid ainsad, kus on apteekides robotid, kus saab videoapteekriga nõu pidada või ravimeid vastavalt enda vajadustele personaalselt pakendada. Ka Eestis ainus internetiapteek kannab Apotheka kaubamärki ja on loodud just siinsamas Laagri Ärimajas,“ toob personalijuht näite.

Sõbrad ka eraelus
„Püüame tööandjana olla tasemel ja paindlikud, anda

töötajatele võimalikult palju otsustusvabadust. Samas kaasneb sellega loomulikult ka vastutus tulemuste eest – meil töötavad inimesed, kellel on tahe ja võimekus võtta vastu väljakutseid. Oleme kõik üksteisele partneriks ja pühendunud eesmärgi saavutamisele. Teeme pidevalt ühiseid ajurünnakuid, mis on alati väga meeleolukad ja lõbusad – naljaga pooleks öeldud ideid ei maksa alahinnata, need võivad osutuda seemneks millelegi uuele ja ägedale,“ rõhutab personalijuht.

Lisaks investeerib Magnum igal aastal oma ettevõtte töötajate arendamisse, teeb tihedat koostööd kõrgkoolidega ja toetab oma ettevõtte inimesi farmaatsia-õpingutes.

Samas ei ole töö ainus, mis inimesi Magnumis hoiab – aastatepikkuse ühise töö tulemusena on kolleegidest saanud sõbrad. On segakoor, kuhu oodatakse täiendavaid lauluhääli, samuti tegutseb ukulelebänd. Suvel korraldavad harrastustennisistid omavahel nädalavahetuse tennisturniire. „Toetame väga tervislikke eluviise ja sportimist, mistõttu panustame ka avalikel spordiüritustel meeskondadega kaasalõmmis. Tavapärast toimuvad ka Magnumis oma töötajate suvepäevad, töötajate laste jõulupidu ning töötajatele pidulikud uusaastaüritused,“ räägib personalijuht. Töötajaid peetakse meelele nii sünnipäevade ja tööjuubelite kui ka teiste muude oluliste elusündmuste puhul, olgu selleks siis lapse sünd, pulmad, kooli lõpetamine või muu.

Saue gümnaasiumi hoovile rajatakse moodulkompleks, jätkub ka spordihalli ehitus

Rajatavad moodulklassiruumid, kuhu mahub kaks klassikomplekti, valmivad hiljemalt jõuluvaheajaks, uus spordihall koos ujula renoveerimisega aasta pärast augustiks.

Saue gümnaasiumis alustab sel sügisel neli esimest klassi. Seoses ruumipuudusega on kõikide alustavate 1. klasside õppetöö kavandatud koolimaja juurde paigutatavatesse moodulklassidesse.

Koolil on vastav praktika ka juba varasemast ajast – olemasolevates moodulklassides on alustanud õpet kaks esimest klassi. Senine kogemus ütleb, et lähenemine on esimeste klasside eripärasid arvestades – nad on otseselt seotud ühe klassiruumiga, mõnikord on vajadus lühendada tunde, võimalik on teha öesõppe tunde, sarnaselt lasteaiga rahulikum keskkonda – olnud parim võimalik. Esiolgu lapsevanemate ettevaatlikkus sellise lahenduse suhtes asendus üldjuhul nii laste kui ka vanemate toetusega, nähes koolitöö korralduse praktilist poolt ja moodulklasside eelseid algklassides. Kõiki esimese klassi laste vanemaid on sellisest lahendusest ka teavitatud.

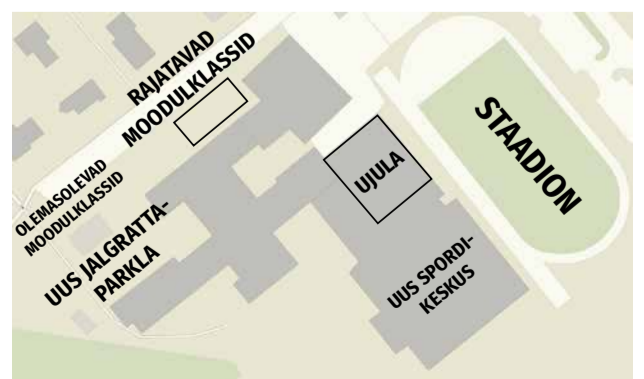

Küll on nii, et moodulid saavad paika alles hiljemalt jõuluvaheajaks. Vallavalitsus viis läbi kaks hanget, millest esimesele ei laekunud ühtegi pakkumist ja teise puhul esitati vaidlustust. Et mitte vaidlustusaja tõttu veel viivitada, tühistati hange ja alustati uue hanke korraldamisega. Paraku tähendab see, et uued moodulklassiruumid ei valmi kohe kooli alguseks, vaid plaanide kohaselt detsembriks, mil need on viimistatud nii seest kui väljast haridusasutusele kohaseks. Kahekorruseline moodulkompleks paigaldatakse kooli peakusest paremale, praeguse rattaparkla alale, mis omakorda kolib üle kooli vasaku tiiva juurde.

„Oleme koos kooli juhtkonnaga leidnud lahenduse kahe esimese klassi ajutiseks paigutamiseks koolimaja siseruumidesse vajadusel vabastades selleks pinda kooli raamatukogu või vähe-mas kasutuses olevate klassiruumide või õppetöö ümberkorraldamise kaudu,“ ütles abivallavanem Andres Kaarmann.

Samal ajal jätkub ka Saue linna selle aasta suurima investeringuobjekti, Saue spordihalli ehitamine. Suuremad mürarohked tööd said suve jooksul tehtud – pinnas on kooritud, algab vundamendi tegemine. Mõnevõrra jääb ehitus ette laste käiguradadele koolimajast staadionile, selleks puhuks paigaldatakse aiaga eraldatud liikumisteede. Ka pannakse kinni poiste tööõpetuse kolme klassiruumi aknad, aga veel enne õppeaasta algust tehakse valgusmootmised ja vajadusel kohandatakse valgustus vastavaks.

Ujulat, mis jääb uue spordihalli sisse, linnaelanikud kasutada ei saa, kuna sealgi tehakse kapitaalremonti: uus põhi basseini, plaatide vahetused, riietusruumide ajakohastamised. 2019. aasta augustis valmiv spordikeskus, mille maksumus on 3,8 miljonit eurot, saab olema võimas polüfunktsionaalne spordihall. Seal on sisejalgpalliväljak ja -kergejõustikuareen, vibulaskmise tsoonid, aerobikasaalid ja avar jõusaal.

MAGNUM

1500+ parimat eksperti
300+ müügikohta Baltimaades
25+ aastat kogemust Eestis turul

Magnumi AS kontserni kuuluv **lao- ja logistikateenust osutav Magnum Logistics OÜ** ootab oma sõbralikku meeskonda

**KOMPLEKTERIJAJD
KAUBA VÄLJASTAJAT
VASTUVÕTUOPERAAATORIT
LISALAO-LAOTÖÖTAJAT
TÖSTUKIJUHT- HULGIKOMPLEKTERIJAT**

Töö toimub vastavalt töögraafikule 7 päevase perioodi jooksul.
Töö asukoht **Laagri Ärimajas, Vae 16, Tallinn või Tännassilma Tehnopark, Põikmäe 2.**

Meie pakume Sulle võimalust töötada ühes Eesti kaasaegsemas logistikakeskuses, teha olulist tööd heas ja toetavas meeskonnas. Pakume kaasaegset töökeskkonda usaldusväärse ja eduka tööandja juures, erialaseid koolitusi ning tööta, mis arvestab Sinu teadmisi ja kogemusi, ühistegevusi ja soodustusi.

Kui pöördumine Sind kõnetas, siis saada oma CV personal@magnum.ee või küsi lisainfot telefonil 650 1910.

Meie töopakumistega saad lähemalt tutvuda www.cvkeskus.ee.

MAGNUM | Apotheka | ilu | allium

Pühendusega pingid

Suvekulgemiste käigus on vaade nagu avaram ja märkab rohkem. Näiteks avalikus ruumis natuke teistsugusemaid pinke. Plaadi ja pühendusega, lugude ja legendidega. Mälestuspinkid või pühenduspingid või tänupinkid – kuidas keegi neid nimetab. Igatahes on meil neid üle valla üsna mitu Kreutzwaldist külavanemani.

Muide, kas mälestuspink on istumiseks või kaugelt kaemiseks?

Lauluisa Kreutzwaldi pink

KUS: Kirikla külas

IDEE: Hageri haridusselts

MILLAL: 2013. aastal kihelkonnapäevade raames

Lauluisa Friedrich Reinhold Kreutzwald oli Hageri kihelkonnaga seotud ligi viis aastat, seal möödusid tema noorpõlv-aastad, kus tema vaimu ja mõtteviisi kujundasid Hageri kirikuõpetaja ja tema perekonnaga suhtlemine. Sõprussidemed olid nii suured, et Kreutzwald kaalus teadaolevalt isegi kirikuõpetajaks saamist, enne kui tegi valiku arstiks õppida.

Tema mälestuseks paigaldatud pink asub Hageri kirikumõisa leerimaja juurde viival teel,

nn leerivärvavas, sest mees käis leeris Hageri kirikus. Pink paigaldati 2013. aasta Hageri kihelkonnapäevade ajal. Koht ise on üsna mahajäetud ja inimtühjas paigas, kuid kogudus otsustas just selle paiga kasuks, et tuua välja Hageri kirikumõisa erilist rolli meie kultuuriloos. Kogudus on katsunud oma jõududega ka pingi ümbrust korras hoida ja hooldada, aga võimekust napib. Kindlasti oleks tarvis ka viitavat infotahvli.

Foto on tehtud avamispäeval, vasakul Kohila vallavanem Heiki Hepner, keskel Kernu endine vallavanem Enn Karu, paremal Hageri muuseumi juhataja Virve Õunapuu, pingi taga seisab kirikuõpetaja Jüri Vallsalu

Ruts Baumani pink

KUS: Ellamaa rahvamaja juures

IDEE: Turba Lions klubi

MILLAL: 23. veebruaril 2018

Ruts Bauman (1892–1960) oli legendaarne näitleja Tallinna Draamateatris ja Tallinna Töölisteatris. Voldemar Panso küsib oma raamatus „Portreed minus ja minu ümber“: „Kes ta oli, see inimene, Ruts Bauman?“ Ja vastab: „Bauman oli ebatavaline nähtus meie laval.“ Ruts ise on öelnud: „... need sulased, popsid, kalamehed, antvärgid ja muud rätsepad – ma olen nende keskel elanud, nende ametit pidanud, nende leiba jaganud ja viina võtnud. Eks ma ole

isegi natuke neist kõigist.“ Rutsi tõeliselt suur lavakarjäär algas paruni kehastamisega Gorki „Põhjas“. 1941. aastal loobus ta teatritegemisest ja kolis Ellamaale, kus elaski kogu oma ülejäänud elu. Ellamaa rahvas avas Ruts Baumanile tema kodukohas mälestuspinki.

Olvi Suurküti pink

KUS: Ääsmäel

IDEE: Ääsmäe külaselts

MILLAL: 2017

Ääsmäe vanaproude liidri Olvi pani tema 80. juubeli puhul tänupingi Ääsmäe külaselts. Olvi on Ääsmäel aktiivselt ringi sahninud juba 1964. aastast. Töötas vene keele õpetajana koolis, kasvatas lapsi, vedas küla kultuurielu. 1999. aastal asutas ta siis juba pensionäriikka jõudnuna Ääsmäe pensionäride ühenduse Sügis. Kõlab natuke igavalt – pensionäride ühendus? See arvamus on ennatlik ja petlik. Sest kui asju lükkab ja tõmbab Olvi-sugune, on seal tunda energiat kaugelt rohkem, kui tema vanusegrupi normatiivid lubaksid.

Olvi võiks ju nüüd kaheksakümnesena nuditud meelega koju koikule jääda, aga seda ei ole juhtunud. Ta sasib oma vesihalli juuksepahma ja tipib arvutis projekte kirjutada, taotleb

klubi tegevuseks raha, koostab aruandeid ja paneb kokku klubilistele aastaplaane. Eks ta on aeg-ajalt naljaga pooleks ähvardanud, et paneb selle esinase ameti maha, et ei jaksa ega viitsi enam, aga hoiab siiski liidripositsiooni edasi. On suur tõenäosus, et Olvi on salaja hingelt punkar. Mis see tema uskumatu energiaga toimetamine muud on kui protest paigaltammumise, igavuse, vananemise vastu.

Laine Villenthali pink

KUS: Nissi kirikuaias

IDEE: Nissi kogudus

MILLAL: 2017

Ellamaal Saapa talus 1922. aastal sündinud Laine Villenthal oli esimene naiskirikuõpetaja Eestis. Lapsest saadik tõmbas teda kiriku poole, oma kodu kõrvaselt künkalt nägi ta Nissi kiriku torni, aga tema noorusajal ei olnud mõeldavgi, et naine võiks saada kirikuõpetajaks. Nii läks Laine hoopis Haapsallu õppima ja käis seal leerikoolis. Õnnistuse tahtis saada siiski Nissi kirikus ja 1940. aastal, kui asjad Eestis juba kibedaks läksid, rutuga leeritseremoonia peetigi. Tema leeritunnistusele oli kirjutatud piiblisalm „Aga me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, tuleb kõik heaks – neile, kes on tema kavatsuse kohaselt kutsutud“. Ja kui ta sõitis Haapsallu tagasi, kinkis sealse koguduse õpetaja talle palveraamatu ja seal sees oli täpselt sama

pühendus. Märk, saatus, Jumala tahe? Oma tööelu alustas Laine Turba lasteaias, aga õige pea läks Tallinnasse teoloogiat tudeerima, sealt saadeti ta Lõuna-Eestisse jutlustajaks, kuni Pindi kogudus avaldas soovi saada ta päriselt oma kirikuõpetajaks. Kiriku nõukogu arutas seda palvet kaks aastat, mitte ainult Laine küsimust, vaid laiemalt – kas võib naisi ordineerida. 1967. aastal antigi luba ja seega saab Lainet pidada teerajajaks Eestis. Laine teenis Pindi koguduses 50 aastat ja pensionile jäädes naasis kodupaika ja elas oma surmani Nissi palvemajas, viies veel pühapäevaseid teenistusi läbi. Laine suri 2009. aastal ja on maetud Nissi kalmistule. Tema 95. sünniaastapäevaks pani Nissi kogudus kirikuaeda mälestuspinki Eesti esimesele naiskirikuõpetajale. Oma elu ja tee kirikuõpetajaks on Laine vorminud ka raamatuks ja see on Nissi kirikus huvilistele täitsa saadaval.

Raimond Valgre pink

KUS: Nissi kirikuaias
IDEE: Nissi naiselts
MILLAL: 2014

Raimond Valgre lühikeseks jäänud elulugu on täis legende. Tema noorusaastad möödusid Raplas ja hilisemad, kõige loominguisemad aastad Pärnus, aga sünnihetk on mehel fikseeritud Riisiperes. Laulja sündi siinkandis kinnitab ka Nissi kiriku sünnikannete sünnimeetrika. On teada, et Riisiperes elas Valgre ema õde ja ema olla tulnud enne poja sündi õe juurde külla ja nii Raimond oma silmad just siinkandis avas. Elanud mees õieti kohapeal ei ole, aga kuna tema elu ja looming oli kantud naistest, siis ka talle pühendatud pingi idee autoriks oli kohalik Nissi naiselts.

Andres Bahovski pink

KUS: Haiba, kultuurikeskuse kõrval
IDEE: sõbrad koroonaklubist
MILLAL: 2014

Mõned päevad enne seda, kui Andres siitilmast lahkus, palus ta oma sõbral Rain Rajul kohaliku koroonaklubi juurde pink teha. Et oleks hea istuda ja värsket õhku nautida turniiride vahel. Koos mõeldi veel tore loritaul välja, et kõik, kes pingile istuvad, saaksid laulust osa. Läks aga pisut teisiti... 7. novembril 2014. aasta õhtul kella 22 paiku kogunes suur hulk Andrese sõpru koroonaklubi juurde kastani alla, kuhu Rain oli pingi paigaldanud. Sellise, nagu Andres oleks soovinud. Tammepuu, mis sai pingi tarbeks maha võetud Mõnuste metsast, saagis laudadeks Andrese

hea sõber Guno Karro. Nüüd on see pink heaks kohaks, kus istuda, mõelda ning meenutada Andrest, kel kunagi polnud mahti paigaldada.

Mai Endla pink

KUS: Hüüru mõisa ees
IDEE: Hüüru külaselts
MILLAL: 2015

Pikaaegne hüürukas ja aktiivne proua Mai Endla sai oma 75. sünnipäeva hommikul lahkoonilise telefonikõne: „Tule mõisa.“ Kohale jõudes ootas teda ees üllatus – seltskond sõpru lillesülemitega ja mõisa ette sätitud proua endanimelise pingiga. „Jumal küll! Ma ei ole seda ära teeninud. Selline üllatus! Kas te ei karda, et ma võin niimoodi südamerahanduse saada?“ ütles Mai pisarad silmis ja üllatusest oimetu.

Just niimoodi, Maile endale päris teadmata, sõbrad ja kaashüürukad seda mõtelnud olidki. Külavanem Arnold Õispuu sõnul on Mai üks igati austust väärt kogukonna hoidja ja mitmeid aastaid omaealiste seltsielu vedanud. „Mai on meie vanemaid tütarlapsi aastaid kantseldanud, tema eestvedamisel sai 2001. aastal loodud sinne eakate klubi, küla üritustel ja tulevikuplaanides on ta alati nõu ja jõuga kaasa löönud. Ja teada-tuntud kohalik mesinik on ta ka. Miks kinkida pink? Pinke on ikka mõisapargis vaja, aga selle väikse pühendussildiga talletame Mai nime ka tulevaste põlvete tarvis, see on n-ö jälg ajalukku,“ räägib külavanem.

Arnold Õispuu pink

KUS: Hüüru mõisa ees
IDEE: Hüüru külaselts
MILLAL: 2018

Hüüru külavanem Arnold on keskmise vägilase kasvu ja häälega, mis kostub kumedalt kui

plekk-kruusi kukkumine kivipõrandale. Arnold on küla pealiku tiitlit kandnud aastaid, enam keegi ei mäletagi, et oleks teistmoodi olnud. Ta on sahninud küla asju ajada, muretsenud mõisa pärast, mõne tsükli ka vallavolikogu poole pealt piirkonna arengut katsunud suunata. Ta

sõidutab küla memmesid bussiringidel ja jälitab prügipätte nende tumedatel radadel ja mida kõike veel...

Igatahes otsustas külaselts mehe tegemised poolesajanda sünnipäeva puhul ära markeerida ka mõisaukse kõrvale paigutatud pingiga.

Kuvatõmmis ERR veebilehelt

Helmes ja Feliks Tungal ja Leelo Tungal

KUS: Ruila kooli õues
IDEE: Ruila külarahvas
MILLAL: 2012

See pink on üle Eesti kuulus ses mõttes, et 2012. aastal tegi Vahur Kersna sellest lõigu saatesarja „Iga pink räägib loo“. Ja veel selles mõttes ka, et nende inimeste elud ja saatused, kellele pink on pühendatud, vormiti sellekevadisse kõige ehedamasse kodumaisesse filmiloosse „Seltsimees laps“.

Just siinsamas Ruila koolis filmisündmused aset leidsidki. Peale sõda sai kooli juhatajaks Helmes Tungal, siinsamas töötas ka tema abikaasa Feliks Tungal kehalise kasvatusena ja joonestamise õpetajana. Ruila koolis veetis oma

lapsepõlve ka lastekirjanik, Helmese ja Feliksi tütar Leelo Tungal.

Helmes Tungal arreteeriti poliitilistel põhjustel 1950. aastal ning ta veetis viis aastat Siberi sunnitöölaagris, samal ajal kui tema abikaasa ja pisitütar kodus ellu püüdsid jääda. Siberist naasnuna jätkas Helmes Ruilas õpetajana kuni pensionini, samamoodi jätkas elupõlise õpetajana Feliks, kes samuti koolist vanaduspensionile läks. Leelost kasvas aga armastatud lastekirjanik, kes on välja andnud üle poolesaja raamatu, kelle laulud kõlavad laulupidudel ja isegi Eesti Eurovisiooni-ajastu algas just tema kirjutatud laulusõnadega. Leelo elab Ruila lähistel Muusika külas tänaseni.

Tiiu Ingerainen: „Kui tuln, oli uus lasteaiaamaja äsja valminud. Pool sajandit hiljem on jälle uus maja. Ja mina lähen. Kuidagi sümboolne.“

31. juulil oli viimane tööpäev Laagri lasteaia direktoril Tiiul. Paar nädalat varem intervjuud andes arvas naine, et kuigi mõttega on harjutud juba pea aasta, tuleb see viimane päev ilmselt pisaratega ikka. Tuli muidugi. Aga lisaks ka lillepuntide, heade soovide, meeleolukate kingituste ja kirevate kohtumistega.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Maailm meie ümber muutub peadpööritava kiirusega ja on nii hea, et mõned maamärgid püsivad. Nagu iseenesestmõistetavalt. Täiesti kindlalt ja uhkusega võib öelda, et Laagri lasteaia direktor Tiiu Ingerainen on üks selline maamärk Saue vallas. Tema oli olemas enne Google'it, enne masu ja uusi tödesid. Aga nüüd on ta otsustanud juhtpuldile üle anda ja minna no näiteks koju kappe koristama.

Saue Valdur astus viimaseid nädalaid Tiiu kabinetivase tupp, et küsida, mis tunne on minna peale kõiki neid aastaid.

Sa oled siin juulikuus nüüd vaikselt otsi kokku tõmmanud. On midagi huvitavat ka sahtlitest ja kabinurkadest välja tulnud?
Eks neid pabereid on ikka aastate jooksul tekkinud. Algusaastatel oli dokumentimajandust ja erinevaid nõudmisi palju, vahepeal vähem, nüüd jälle rohkem. Aga ükskõik, mida vaatad – mõnd aruannet või kokkuvõtet, asjad tulevad meelde küll.

Tuleb heldimus ka peale?
Praegu väga ei tule. Eks ma olen selle minekumõttega harjunud juba. See on mitu korda peale tulnud ja siis läinud. Esimest korda mõtlesin enne uue majaosa ehitamist, et las tuleb uus inimene ja hakkabki uue asjaga peale. Aga naised hakkasid siis rääkima, et ära mine, teeme selle asja ikka koos läbi. Keeruline aeg oli siin kitsastes oludes koos ja tundus natuke ebaaus minna ja jätta naised siia maha.

Siis sai maja valmis ja kui mõõdunudsügisene ühinemine ka ära oli, läksin

vallavanema jutule, et teeks 31. detsembri seisuga lõpparve. Vallavanem arvas, et oleksin selle ühinemise kiire perioodi ikka veel olemas. No ma siis olin. Aga nüüd on aeg. Tuleb noortele anda võimalus ja ise tagasi tõmmata.

Sina tulid ise ju ka siia üsna noorena?

Lõpetasin pisi-peda 1970. aastal, Laagri lasteaed oli just aasta varem avatud. Mu õde oli siin sovhoosis tööl ja isa tahtis, et tüdrukud ikka koos oleksid. Diplom sai kiitusega, nii et sain valida, kuhu tööle minna. Tulingi siis siia end pakkuma ja 16. märtsil 1970 oli esimene tööpäev.

Sa ei tahtnud minekuga oodata, et 2020 oleks ümmargune pool sajandit täis saanud?

Mul on neid ümmargusi numbreid küll olnud juba. Ja tegelikult olin vahepeal ju jooksus ka. Kasvataja olin olnud kümme aastat 1970-1980, kui kutsuti sovhoosikontorisse kaadrite peale. Vahepeal jõudsin ülikooli lõpetada ja siis hakkas Kalle Reiter kərbseid pähe ajama, et tuleksin lasteaeda tagasi, aga nüüd juba juhatajaks. Et oleksin või aastakese. See oli siis 1987. Ühest aastast sai 31. Kah ümmargune.

Mida arvasid kolleegid majas ja kogukond Sinu pensionile minekust?

Naised muidugi rääkisid, et ära mine. Lugesid oma aastaid, et kuule, ole veel kolm või neli... Kui juunis Laagri kohvikutepäev oli, siis tuldi küsima alevi peal, et kas on ikka õige jutt ja et miks lähen. Millegipärast arvati, et äkki mind kuidagi survestati, üks rühm lapsevanemaid küsis lausa, et kas nad peaksid sekkuma. Ei tea,

Kolleeg Birgiti ja vallamaja haldusjuhi Silveriga meenutatakse viimaseid pingelisi aastaid

miks inimesed nii arvavad. Aga see on tõesti minu enda valik.

Millal Sa oled siin kõige õnnelikum olnud?

Tead, ma olen kogu aeg õnnelik olnud. Mul elus on olnud alati head inimesed, ükskõik, kus ma olen olnud. Ma juba sündisin sellisesse peresse, kus kõik olid positiivsed. Minu vanaisa, vanemad, mu neli õde. Hiljem abikaasa ja pojad. Kui siia kasvatajaks tuln, võeti nii hästi vastu, samamoodi on olnud see juhataja aeg. Sellepärast julgesingi juhatajaks tulla, et ma ju teadsin inimesi siin majas. Mul on olnud neli vallavanemat, üks huvitavam kui teine. Aga nad kõik on olnud lasteaedade ja üldse hariduse osas toetavad.

Millised traditsioonid ja tavad oled toonud juhina Laagri lasteaia ellu ja väärtustesse?

Kui ma juhatajaks tuln, oli too aeg, kui tegutsesid öölasteaiad. Lapsed toodi esmaspäeval ja viidi reedel. Ja kui siis nägid õhtust õhtusse, kuidas see kahekolmene muretseb oma ema pärast ja on ise ärev ja palub kasvatajat voodi juurde jääda, kuniks uni tuleb – see ei olnud laste suhtes aus. Selle asja muutsin ära. Kolmapäeva õhtul viidi lapsed koju. Tol ajal oli öölasteaed normaalne asi. Vahepeal kadus, aga nüüd on tagasi tulemas jälle. Laagri lasteaia küll mitte.

Kolleegid kinkisid Tiule beebinuku, et kui kodus liiga vaikseks jääb, on vaja vaid nupule vajutada ja lapse naeru on tuba täis

Aga tegelikult ma ei oska end üldse mingiks direktoriks pidada. Direktor on selline autoritaarne ja kuskil kõrgel. Mina tahan, et inimesed kõik osaleksid ja tuleksid kaasa, julgeksid sõna sekka öelda. Mõnus mikrokliima on tähtis.

Kui ma oma grupikaaslastega kokku saan, siis ikka aeg-ajalt räägitakse oma direktoritest, ma ikka uurin, et mis need juhid siis valesti teevad. Öeldaksegi, et direktorit on näha kord

nädalas, kabinetiuks on kinni. Meie majas on minu uks lahti. Homme ei pruugi see tulija oma murega enam tulla.

Oluline nõuanne, mille mu isa andis tööeluks kaasa, on mul senini meeles, seda püüan rakendada ja naistelegi seda suhtumist vilgutada. „Tüdruk, tead, kui vanemad õhtul tulevad lastele järele, siis nemand on väsinud, laps ka, sina oled väsinud. Vali tooni ja aega ja sisu, kui midagi öelda tahad.“

Tiiu talu-tütrekene...

Hea Tiiu, luba mitte uskuda, et see aeg on käes. Vanasti öeldi, et siirdus teenitud vanaduspuhkusele. Sinu kohta nii öelda oleks ülekohtune. Pole siin tegu mingi vanadusega, rääkimata puhkusest. Võin sulle kinnitada, et puhkamisest on asi väga kaugel. Maailmas pole hõivatuid inimesi, kui on pensionärid.

Nii ootavad ka Sind lapselapsed, kelle vanemad on siiralt veendunud, et oled kogu elu unistanud lapsehoidja täiskohast ning täidavad rõõmuga Sinu salasoovi. Varsti võime Sind näha lastega jalgpalli mängimas või ilusalongi pidamas. Nii saabki Sinust õige pea papagoi käepidemega vihmavarjuga lendav vanaema nagu Mary Poppins. Aga mitte sellest ei tahtnud ma rääkida.

Meie üle 21 aasta vanune tutvus ja koostöö annavad mulle õiguse tituleerida Sind maailma parimaks lasteaiajuhatajaks (või tädiaks?). Oled kolm korda oma valitsusajal pidanud üle elama oma armsa Männimetsa lasteaia ümberehitused ja oled ellu jäänud. See on kõva sõna. Oled olnud vallavolikogu liige, Laagri kooli ideekomisjoni üks eestvedajaid, igate sorti muude komisjonide liige, koolituste organiseerija, inimlik ja hoolitsev ülemus oma kolleegidele.

See kõik on olnud, ees terendavad aga uued horisondid. Lisaks lastehoidmisele ootavad Sind arvukad huvitegevused, mitmed elukogenud inimeste ühendused ja klubid. Ka eakate meeste klubi Laagri Taadid ootab Sind oma klubi üritustele rääkima midagi ilusat oma elust.

Eakate meeste klubi Laagri Taadid liige Mati Tartu

Ja üks asi veel. Kuna ma ise olen flegmaatiline, siis eriti hingelähedased on mulle sellised pisut aeglased ja võibolla natuke nagu tõrjutumad lapsed. Nende

Laagri lasteaiamaja on Tiiu ajal mitmeid kordi ümber ja uueks ehitatud. Kui lasteaias kõige vanem osa, see 1969. aastal ehitatud, lõplikult lammutamisele läks, viis see osa Tiiu südamest kaasa

est ma astun kohe võitlusse, et mitte lasta tekkida alaväärsusel.

Traditsioon, mida aastaid olen teinud – igal hommikul käin teretan kõik rühmad ja lapsed läbi. Kümme rühma, paarsada last. Nii saab mõne pinge kohe hommikul maha võtta.

Tunned kõiki lapsi nimepidi?

Jaa, ikka. Ja mitte ainult praeguseid lapsi. Ka neid, kes on varasemalt olnud. Nii lahe on, kui nad tulevad oma tutipeo ajal siit läbi ja kutsuvad aktusele. Ise siis küsivad, et kas sa ikka mäletan mind? Muidugi mäletan kõiki.

Nende seas on neid, kes nüüd ise oma järeltulijaid hommikul rühma toovad. Neid, kes ise täna siinsamas hoopis õpetajatena tegutsesid. On neid, kes teevad suuri tegusid laias maailmas, aga neid on jagunud ka volikokku Saue valla asjade üle aru pidama.

Sa olid 16 aastat ise ka vallavolikogus, miks?

Olen olnud kogu aeg parteitu, aga kandideerisin Rahvaliidu ridades. Läksin kohalikkude poliitikasse sellepärast, et aeg läks ühelt poolt huvitavaks, teiselt poolt kee-

ruksiks. 80ndate lõpp oli ju nii vaene periood. Raha ei olnud remondiks, naised joonistasid seinapraod värvidega lilledeks ja kui kuskilt humanitaarabi korras lasteaeda pehme mööbli saime, kui õnnelikud me olime! Ju ma arvasin, et saan volikogus olles rohkem kaasa rääkida.

Said siis?

Ikka sain. Kõige uhkem olen ma Laagri kooli üle. Seda, et siia on kooli vaja, räägiti aastaid. Ikka tõusis see teema ja siis vaibus. Ühel hetkel läks konkreetselt. Käisime Soomes parimaid näiteid vaatamas, siis tuli kooli projekteerimine, siis liitus meiega Ülo Vooglaid, kellega sisu ehitama hakati. Vaieldi tuli ka vallavolinike endi vahel, et miks on vaja raha raisata just kooli peale, kui kogu aeg on ilma hakka-

ma saadud. Natuke võin enda teeneks lugeda ka seda, et Nõlvaku piirkonda lasteaeda ehitama hakati.

Esimest pensionipäeva ka oskad ette kujutada?

Kindlasti ma magan. Ma olen hea hommikune magaja. Siis võtan kohvitassi ja kõnnin toast tuppa ilmselt. Ega ma ju ei tea. Praegu

Kollegide mõtted Tiiust ja Tiiule

- Tiiu on loonud lasteaiast omaette maailma, olles ise mitte ainult juht, vaid ka inimene suure algustähega.

- Tiiu on imeline inimene. Tal jagub alati häid soovide, rõõmsat meelt ja heatahtlikkust kogu lasteaiapererele. Tiiu teab kõigi lasteaias käinud ja praeguste laste nimesid, tal on meele nende vanemad ja vanavanemad.

- Imeline juht, kes jõuab, jaksab, oskab ära teha kõik tööd, mis lasteaias ette võivad tulla alates nina nuuskamise õpetamisest, tähtede tundmaõppimisest ja lõpetades tervisliku toitumisega. Ja oma naiste jaoks oli ta ju alati olemas nii rõõmus kui mures. Tihti ei saanudki aru, millal ta seda n-ö oma tööd tegi.

- Kõik positiivsed omadused on Tiiu puhul juba ära leierdatud, vaja oleks leiutada uus sõna, kirjeldamaks sellist suurepärase juhatajat, kolleegi, sõpra, nagu seda on Tiiu. Ta leidis alati aega kõikide laste ja ka kolleegide jaoks.

- Hindan väga Tiiu inimlikkust ja mõistvat suhtumist töötajatesse. See tekitas tunde, et iga töötaja on hinnatud ja vajalik. Mõnus oli töötada rahulikus õhkkonnas. Ka oli Tiiul väga armas komme tervitada hommikuti kõiki Laagri lasteaias lapsi isiklikult.

- Oma inimene, üks meie seast.

- Tiiu – ülemus, kelle nimel sõidavad teise valda. Inimene, kes näeb kaugemale ja sügavamale. Kolleeg, kes on alati olemas ihu ja hingega – sütitab, lohutab, inspireerib, tunnustab oma hea sõna, loomulikkuse, siiruse ja positiivsusega.

küll ei karda, et kuidagi igav hakkaks. Augustis reisin, septembris olen maakodus. Ja ega töö ei ole ilmast kadunud. Kui tunne tekib, küll ma siis otsin endale raketid.

On Sul veel asju, mis tegemata ja millele nüüd ette võtad?

Kuduma ma ei hakka. Süüa tegema ka ei hakka, see on meie peres abikaasa rida. Aga kappe hakkam koristama küll. Mul on siin vallamaja Maretiga igaõhtused kõnniringid. Koos on hea käia, pead ju minema, muidu vead teist alt. Kuus ja pluss kilomeetrit teeme ära.

Oma järeltulijaga oled ka kohtunud?

Kristaga oleme head tutvavad. Tema on olnud Aegviidu lasteaias juhataja, oleme temaga koos välismaal koge-musi saamas käinud, ta juhib ka Harjumaa alushariduse juhtide ühendust. Ma jätan selle maja headesse kätte. Inimesena on Krista ka sümpaatne ja tore.

Kas paned talle midagi südamele ka?

Küllap ma loen talle sõnad peale jah. Ja naistele ka.

Harku Karjäär tahab laieneda, algatatud on keskkonnamõtjude hindamine

Harku Karjäär esitas keskkonnametile taotluse maavara kaevandamisloa saamiseks lubjakivikarjääri mäeraldisele, mis asub Vatsla külas pea 27 hektaril reformimata riigimaal. Kaevandamisloa taotletakse 30 aastaks. Saue vallavalitsus karjääriala laienemise plaani ei toeta.

Keskkonnamet võttis kaevandamisloa taotluse menetlusse, saates vallamajja ka keskkonnamõtjude hindamise (KMH) algatamise teate. Nimelt kuulub Harku Karjääri tegevus olulise keskkonnamõtjuga tegevuste hulka, millele on KMH kohustuslik. Samas on keskkonnamet andnud Harku Karjäärile endale õiguse mõjude audit ise tellida.

„KMH programmi koostamine on seotud väga olulise avaliku huviga, mistõttu peame vajalikuks tagada kogu protsessis algusest peale sõltumatus ja avaliku huvi kaitse, mida meie hinnangul ei võimalda juhtiveksperdi valimine huvitatud isiku poolt. Peame seetõttu põhjendatult, et KMH juhtiveksperdi valib tellijana sõltumatu osapool, kelleks on keskkonnamet ise või vajadusel on valmis tegema seda ka vallavalitsus,“ on vallavanem Andres Laisa arvamus.

Ka valla üldplaneeringus ei ole kinnistu juhtotstarbeks mäetootmiska, mistõttu käsitleb vallavalitsus seda üldplaneeringut muutva algatusena, mis ei ole kooskõlas valla arenguplaanidega ega toeta säästva ja puhta elukeskkonna arengut Vatsla ja Hüüru küla piirkonnas.

„Oleme olnud juba aastaid seisukohal, et Harku karjääri laienemine üle Harku-Rannamõisa tee olemasolevate ja perspektiivsete elamupiirkondade vahetusse lähedusse sisaldab endas hulgaliselt konflikte alates riskist põhjaveele ning lõpetades müra- ja tolmureostusega. Seetõttu oleme rohkem kui viie aasta eest algatanud sama kinnistu vallale taotlemise, et kujundada see elamu- ja tootmiska vaheliseks puhvertsooniks ja puhkealaks. Seda taotlust pole ministeerium rahuldanud,“ avab vallavanem Andres Laisk tausta.

Saue vallavalitsus on keelduval seisukohal Harku karjääriala laienemise kavatsusele, sest kuigi maavarade kasutamine on vajalik, ei saa see tulla väljakujunenud inimasustuse arvelt. „Juba täna tuntakse plahvatuste võnkeid ning kuiva ilmaga levib tuule suunast lähtuvalt jahvatustolm elamupiirkonda. Osad elanikud on juba olnud sunnitud karjääri tegevuse tulemusena piirkonnast ära kolima ja sellised arengud on omavalitsuse jaoks suur ohu märk. Loodame menetluse varases etapis saavutada ministeeriumiga konstruktiivse kontakti, kus mõlema poole objektiivsed argumendid võrdset ära kuulatakse,“ ütleb Laisk.

Ministeeriumil on seaduse järgi õigus omavalitsuse arvamusega mitte arvestada.

Tiiu „ähvardas“ kolleegid, et hakkab teisel pool jõge pingil istumas käima ja jälgima, mis majas toimub. Kolleegid otsustasid seepeale Tiiule päris oma pingi kinkida. Kui sinnamaani möödus lahkumispidu nalja ja naeruga, siis kolleegide selja tagant ilmunud pühenduspink vallandas pisarad nii saajal kui kinkijatel. Pink, tõsi, jõekaldale siiski ei tule, selle viib Tiiu oma maakoju

**PRÜGIKONTEINERITE
RENT 6-10M³
HINNAD al 159€
RENDIKONTEINER.EE
Tel: 5852 8314**

Valminud on Hageri kihelkonna ajalooramat

Juuni keskel nägi ilmavalgust ajalooramat „Hageri kihelkond. Aja lood“, mis on esimene katse koondada ühtede kaante vahele Muinas-Eesti ühe vanema ja suurema kihelkonna, Hageri kihelkonna lood eri aegadest ja tahkudest.

Kirjutajateks oma ala asjatundjad ja tõelised entusiastid. Kövade kaantega, rohkete must-valgete ja värviliste fotode, tabelite, skeemide ja kaartidega varustatud raamatu mahuks kujunes 588 lehekülge. Väljaandjaks on Kohila vallavalitsus, kuid uurimise all olnud teemad ja nende põhjal kirjutatud artiklid puudutavad ikka kihelkonda laiemas plaanis. Saue vallast loetakse Hageri kihelkonna alla pea 70% endisest Kernu vallast – Haibast Mõnusteni, Ruilast Muusika küla ja Kernuni, aga ka Maidla ja Pärinurme külad mahuvad piiridesse.

Raamatu maht ei võimaldanud teemade käsitlemisel sügavuti minna, küll aga võiksid siit aineset saada edasised uurijad. Nüüd on, millele toetuda. Põhjalikult on käsitletud Hageri kihelkonna looduse eripära, kultuuripärandit ja pärandkultuuri. Heidetakse pilk arheoloogide töömaile, jälgitakse külade ja asustuse kujunemist ning teedevõrku enne ja nüüd. Lugeja saab ettekujutuse maa- ja mõisarahva mõttemaailmast, keele, meele ja ilumeele arengust, vaimulust kirikukultuurini. Kooliharidusest ja isetegemisest seltsitegevuse ja sportimiseni, aga ka rasketest aegadest, kolhooside-sovhooside ja metsavendade lugudest.

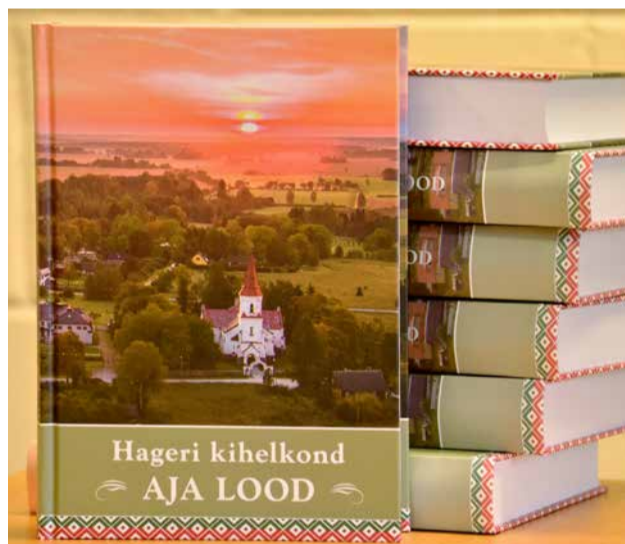
Selles raamatus ei leidnud käsitlemist agraarjalugu ega raske teooria, ka mitte sõjad-poliitilised sündmused kihelkonna aladel, meie tööstuste ja ettevõtluse, iseolemise-omavalitsuste areng, nagu ka paljud muud teemad. Loodetavasti võime mõnest järgnevast raamatust ka nende teemade kohta rohkem teada saada. Algas on tehtud, head avastamist!

Ajalooramatu väljaandmist toetas Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp.

Kui mõnel lugejal tekkis soov mõne teema kohta teavet jagada, siis pöörduge palun Hageri muuseumi poole. Hetkel on alakirjutajal koostamisel Hageri hariduseltsi kooli ajalugu, sest 2019. aasta jaanuaris täitub 110 aastat eestikeelse kooli asutamisest kihelkonnas. Ootame fotosid, dokumente, mälestusi. Originaalid tagastatakse. Muuseum ootab teid väga!

Virve Õunapuu

Hageri muuseumi juhataja, kihelkonnaraamatu toimkonna juht tel 5648 3828, virve.ounapuu@kohila.ee

Raamat on hinnaga 30 eurot müügil Hageri muuseumis, Kohila raamatukogus ja Kohila vallamajas

Ruila mõisa segakoori teekond laulupeole

24. septembril 2009. aastal saavad Ruila koolis üldkoosolekul kokku lapsevanemad. Seal osaleb ka toonane muusikaõpetaja Margit Aava, kes ennast tutvustab ja räägib oma ideest kokku panna segakoor.

SILLE SALUTEE koorilaulja

Kas me ei laulagi midagi? Margitil on aega, tahtmist ja energiat, nii kutsus ta kõik soovijad juba järgmisel teisipäeval esimesse proovi. See möödub üksteisega tuttavamaks saades ja Margit räägib oma koorijuhtimise kogemusest ja nägemusest uuest koorist. Kui kõik jutud olid räägitud ja oli aeg lahkuda, siis vaatasid kooriliikmed üksteisele otsa ja keegi küsis, kas me ei laulagi midagi. Nii lõppeski esimene kokkusaamine kaanoniga „Sepapoisid“. Nii need aastad on läinud. Inimesi on koori lisandunud ja ära läinud. Ka dirigent on vahetunud.

Inimene peab ju midagi tegema, mulle näiteke meeldib koorilaul

Armastus muusika vastu on see, mis meid igal kolmapäeval kokku toob. Laulmine teeb õnnelikuks ja sellega on omamoodi lugu, et vahel enne proovi on mõte, et olen nii väsinud ja üldse ei viitsi ja äkki täna ei läheks. Kui siiski lähed, sest kohusetunne nõuab ja tegelikult ju ise tahad ka, sest tegu on ääretult meeldiva hobiga, siis iga kord proovi lõppedes on väsimus kadunud ning asendunud rõõmu ja energiaga.

Laulmine segakooris on koori liikmetele südameasi ja väga hea vaheldus igapäevaelu. Lisaks kõigele muule on meil väga pühendunud ja andeks koorijuht Reet, kes meile pidevalt uusi väljakutseid esitab, nii repertuaari kui ka esinemiste osas.

Kui nalja ei saa, siis mina ei mängi.

Uus hooaeg, mis kohe on algamas, töötab tulla väga raske, kuid põnev. Õppi-

mist ootavad uued laulud ja loodetavasti on ees kohtumine uute lauljatega. Kõige suurem ootus on muidugi laulupidu, mis nõuab suurt kohusetunnet kõigilt koori liikmetelt, sest proovides tuleb käia igal nädalal ja osaleda laululaagrites. Proovid saavad olema kindlasti ka lõbusad, sest juba Karlsson ütles, et kui nalja ei saa, siis tema ei mängi. Nii on ka meil. Kindlasti mahub proovide vahele ka mõni esinemine. Tule üksi või koos sõbraga!

Rinnad on vaja rõõmsaks laulda ja kõhulihased tugevaks hingata!

Käin Ruila mõisa segakooris küll pigem niisama võimlemis-harjutusi tegemas ja kätega vehkimas – lauljate minust palju abi pole, kuid kuna kamp hõbekõrisid peab kuidagi oma energiad sünkrooni saama, siis aitan lauljaid enamasti toore jõuga, aga vahel ka nõuga.

Minu jaoks ei ole laulmine lihtsalt viis ja sõnad ja isamaaline tunne. Ehkki ka need on olulised meie ühiskonnas, kus üksikisik on enamasti oma hinges kätest ja jalgadest seotud ja omab kokkupuudet ülejäänud maailmaga mingite ideaalkujutlustele apelleerivate visuaalväljendite kaudu Facebookis, Instas ja ehk veidi ka füüsilises maailmas. Lootus, et kõigest sellest ujub vahel läbi ka inimlik näoilme, vaos hoidmata kehakeel, päriselt inimliku puuetundlikkuse varjamise õppimata jätmine. Ja irvakile on jätud uks ruumi, milles elavad tõelised mured, rõõmud, appikarjed ja joviaalhõisked, mis otsivad kunsti ja muusikat, et mõni hetk päriselt elada ja siis jälle päevavalguse eest peitu minna.

Muusika on minu jaoks füüsilise teadlikkuse ja matemaatilise täpsuse kokkupuutepunkt, mis otsib väljavaateala ja loob inetusest korra ja süsteemi abiga ilu. Ja see ilu ei öitse, kui keegi seda ei kasvata ja kui keegi seda ei vaata. Sellepärast meil ongi uusi lauljaid vaja! Rinnad on vaja rõõmsaks laulda ja kõhulihased tugevaks hingata!

Reet Ristmägi, koorijuht

Tule laulma Ruila Mõisa segakoori.

Kui sinu hinges heliseb muusika ja süda ihkab laulda, siis ära pikemalt mõtle, vaid võta kohe ühendust meie koorijuhhi Reedaga - reet.ristmagi@gmail.com. Ootame täiendust igasse häälerühma, ükski ettelaulmist kartma ei pea. Uue hooajaga alustame juba augusti lõpus, kui toimub laululaager, et hakata õppima laulupeo laule.

Tule pane ennast proovile 24.08 kell 18.00 ja 25.08 kell 10.00. Kui sinu laulusoov on suurem, kui noodilugemise oskus, siis sobid meie seltskonda ideaalselt. Meie ootame Sind!

Lähme koos laulupeole! "Minu arm"

Reet, Kristine, Lea, Silje, Kaie, Maret, Annika, Raili, Lea, Anni-Mai, Kadri, Arvo, Raina...

Saue vallas tegutsevad koorid täiskasvanutele

KOLLEKTIIVI NIMI	Liik	Katusorganisaatsioon	Dirigent	E-posti aadress	Telefon
Ruila mõisa segakoor	SEK	MTÜ Ruila Mõis	Reet Ristmägi	reet.ristmagi@gmail.com	
segakoor Wannamoisa	SEK	Segakoor Wannamoisa MTÜ	Sille Ojastu	Sille.Ojastu@laulasmaa-kool.ee	5 276 967
Riisipere kammerkoor	SEK	Nissi kultuurikeskus	Mati Turi	parts.anu@hotmail.com	58 171 961
Saue segakoor	SEK	Saue huvikeskus	Elviira Alamaa	ealamaa@gmail.com	522 5359

*SEK segakoor

OÜ SINITIIVIK GRUPP

Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele. Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

Otsime täistööajaga TOOTMISSPETSIALISTI, kelle tööülesanneteks on vanarehvide sortimine ja pressimine.

Töökoht:
Mõisa tee 15 Ääsmäe
Palume saata oma CV e-posti aadressile infokaitse@infokaitse.ee
Telefon: 5019469

VOTEX

Reedel, 17.08 9-15
Turba kaupluse juures
Eestimaise voodipesu SUURMÜÜK!

Suur valik erinevaid kangadisaine! & Selle reklaamiga kogu täishinnaga voodipesu -10%

www.votex.ee

AIAPOSTIDE PAIGALDUS

KA KIVISESSE JA KÜLMUNUD PINNASSESSE

8-10 EUR/TK

info@mahefarm.ee
50 73 923

Lehetu külapäev Saida sovhoosi stiilis

Külapäeva ettevalmistused algasid juuni alguses, kui Eesti kaitseväge tõi Lehetu külakeskuse lõkkeplatsile jaanilõkke materjali.

See oli nende kingitus Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks.

OLVIA LAUR
MTÜ Lehetu Külaselts

22. juuniks saabus Lehetu külla tõeline Eesti suvi – jahe, vihmane ja tuuline. Seekord oli täitsa põnev õhtust pidu ette valmistada. Tublid vabatahtlikud korrastasid Lehetu külakeskuse õueala, panid püsti peotelgid, mis tuulega tahtsid lendu minna, aga õhtuks tuul nii palju vaibus, et telgid

Viimane Saida sovhoosi direktor seltsimees Heiki Pajur ja näidiskoolhoosi Kuldne Tera naisansambel Leelo (muul ajal Turba kultuurimaja naisansambel Cantus)

jäid paigale. Ja siis, vahetult enne peo algust, sadas vihma, aga õnneks rahvas ei lasknud end sellest häirida. Näidiskoolhoosist Kuldne Tera kohale tulnud ansambli Leelo esinemise ajaks lõppes vihmasedu ja pidu võis alata.

No laulud olid ikka meeletulad! Peale Leelo lustakaid ja ka mõtlikke laule andis seltsimees Pläramets lühikese ülevaate Saida sovhoosi ajaloost ja viis läbi ka välviktoriini. Siis oli aeg süüdata jaanilõkke. Selleks hetkeks oli tuul vaibunud, aga siis otsustas ta aidata lõkkel suuremaks minna ja puhus leegid kuivanud

rohu sisse. Valvsad vabatahtlikud pritsumehed Nissi päästekomandost kustutasid põlema läinud rohu ja suunasid leegid tagasi lõkkesse. Külapäev sai rahulikult edasi minna – kes orienteerus Lisetti koostatud rajal, kes tantsis ansambli Talent saatel, kes tõstis sangpommi ja hoidis kuvaldat õhtujuht Janno juhendamisel, kes mekutas Nissi jahimeeste küpsetatud šašlõkki, kes kinnitas keha Delis Cateringi pakutavaga, kes ostis õnneloosi Lehetu külaseltsi toetuseks, kes tegi koos seltsimees direktoriga tema kabinetis pilti – tegevust jätkus kõigile.

Lehetu külaselts tänab

oma liikmeid ja vabatahtlikke, Eesti kaitseväge, On-NewMedia OÜ-d ja Reelika Väli, Saue vallavalitsust, Saidafarm OÜ-d, Seve Ehituse AS-i, Nissi Jahimeeste Seltsi, Nissi päästekomandot, IPrint Security OÜ-d, Eesti politseid, Meeutus OÜ-d, Skaperin OÜ-d, naisansambli Leelo ja Jaan Vaidlat, ansambli Talent, õhtujuht Janno Meldret – koos teiega oli seda sündmust hea ja turvaline ette valmistada ning läbi viia.

Ja lõpetuseks kohustuslik lause: „Projekti rahastas rahandusministeerium kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest“.

Ellamaa küla saab kokku

25. augustil toimuva Ellamaa küla kokkutulekuga tähistame rahvamaja 100-aastaseks saamist.

Hoone ehitati algselt Ellamaa turba-tööstuse ühiselamuks. Aastatel 1930-1975 jagati majas lastele koolitarkust. Hilisematel aastatel on maja olnud Saida sovhoosi kultuurimaja ning lõpuks kohalik rahvamaja.

Koolipäevil muutis nii kooli- kui ka külaelu palju elavamaks Ruts Baumann, kes tõi lavalaudadele päris mitmed näitemängud. Kokkutuleku tegevuste kavasse on planeeritud ka laste näitemäng, mida kõik saavad nautida ning otsustada, kas Ruts Baumann'i vaim on majas ikkagi alles.

Kohtumiseni Ellamaa küla kokkutulekul!

MERIKE PALTS
Ellamaa külaarenduskeskus

Riisiperes avati Monika Ilutuba

Juulikuu keskel avas Riisipere keskus ukseid uus ilutuba, kus pakutakse teenuseid juustelõikusest massaažini.

Uus salongike avati tordisõõmise ja korstnapühkija nõopide keerutamise, viimane teatavasti toob õnne ja edu. Riisiperes on olemas veel üks juuksurialong, kus saab korda seada ka varbad ja sõrmed, samuti on juuksur Turbas. Monika toakeses on teenuste valik veidi laiem – saab juustehooldust, tehakse maniküüri ja pediküüri, pannakse geelküüsi ja kunstripsmeid ning ka massaaživõimalus on olemas. Asub uus salong Riisipere perearstikeskuse vastas korteris.

Salong kuulub samanimelisele perenaisele, kes on ise ilumaailmas tegutsenud juba seitse aastat, aga seni Tallinna pool tööl käinud. „Mul on mitmeid aastaid olnud mõte tuua töökoht kodule lähemale. On olnud ka vastulööke selle idee teostamisel, aga toetajate abi andis jõudu ja nüüd on Monika ilusalong olemas ja mina selle üle väga rõõmus,“ kinnitab Monika Kadakas.

Konkreetsed avatud olemise aegu ei olegi, tulla saab broneerides ja vajadusel ka õhtuti ja nädalavahetustel.

EV100 tunnusplaat on Saue vallas jagunud seitsmele sünnipäevaalgatusele

Juba teist suve elab Eesti oma suures sünnipäevas. Külades ja linnades, kodu- ja välismaal – kõikjal tähistatakse oma riigi iseseisvuse uhket 100. aastapäeva. Kogukondadele, kes omalt poolt on juubelit väärikalt tähistada võtnud, teeb riik kingituse hõbedakarva tunnusplaadi näol.

Ühtekokku enam kui paarsada „EV100 igas külas“ kogukonda on tänaseks juba EV100 tähistanud. Mitusada toredat sündmust ja kogukondlikku kinki ootab veel ees, kestva juubelperioodiga on jõutud vaevalt poole peale ja 2020. aasta Tartu rahu aastapäevani on veel päris pikk tee minna, jõuab veel nii mõnegi kingituse lisaks teha.

Saue vallas on EV100 tähistamiseks tehtud kingituste eest saanud määrgise:

- Nissi haridusjuubel – Nissi hariduselu 330 ja Nissi Hariduse Seltsi kooli avamise 100. aastapäev 28.10.2017;
- Ruts Baumann'i mälestuspink Ellamaal 23.02.2018;
- sada pesakasti Maidla lindudele 24.02.2018;
- viis tammepuud tänukummardusena Saue laulu-, tantsu- ja pillirahvale 26.05.2018;
- Mõnuste Murrumetsa rajad 17.06.2018;
- saja kirsipuu park Ääsmäel 23.06.2018;
- pärnade allee Tuula ja Pällu külades 23.06.2018.

Ees on ootamas veel näiteks Turba aleviku lipuväljaku avamine ja Vanamõisa käsitöölaadal tantsitakse ühiselt maha üks vägev „Sabatants“, aga „EV100 igas külas“ ühiskingiga liituma ja oma kogukonnaga vajalikku juubelikinki tegema ning meelepärast EV100 pidu pidama on oodatud kõik sauevallakad.

Andke vaid oma headest mõtetest ja toredatest plaanidest teada „EV100 igas külas“ Lääne-Harju koordinaatorile Olvia Laurile: olvialaur@hotmail.ee ning teiegi kodukohas jääb meie riigi juubeli väärikat tähistamist tunnustama ja tunnistama kaunis metallplaat, millel kirjas just teie linna/küla nimi ja teie EV100 peo kuupäev.

Too näitusele pitse-satse

Seitsmendat sügist järjest toimub Laagri kultuurimajas näitus „Läbi aja“, sel korral on teemaks pits.

„Ise tehtud pitsivahud kleidiäärel, sajandivanused pitslinnikud vanaema kummutist, õrna ja karusema koega, lugudega ja mälestustega,“ loetlevad näituse püsikorraldajad Viia ja Sirje, milliseid eksponaate nad ootavad.

Sest kõik need aastad on väljapanekute juures abiks olnud just sauevallakad ise, otsides kodudest teemakohaseid aksesuaare. Teemad ise on olnud üsna igapäevased: pearätid, riie- tus, seinakaunistused, lapsepõlve fotod, postkaardid, nõõbid.

„On heameel, et on kujunenud ka väike seltskond kaasa- mõtlejaid, kes ikka toovad vahvaid eksponaate. Loodame, et see jätkub nii ka edaspidi. Mõnusat asjades sobramist ja toredaid meenutusi-mälestusi, mida need esemed endas kannavad!“ soovivad naised.

Näitus avatakse septembrikuusel vanavanematepäeval.

LISAINFO
Laagri kultuurimajast
679 6765
sirje.muusika@gmail.com

Saue vald Vanamõisa käsitöölaadal

Laupäeval, 18. augustil toimuval Vanamõisa käsitöölaadal võiks üsna melu keskpunktist üles otsida Saue valla Kogukonnatelgi ehk sauevalla-kate pop-up kohviku.

Kogukonnatelk nagu oleks kohvik ja nagu ei ole ka. Ei ole selles mõttes, et keegi ei küpseta ega müü kasumi pärast, see pole meist kellegi põhitoo. Aga saab head kohvi, pirukaid-kooke ja suppi ehk siis oleks nagu ikka päris-päris kohvik ka. Kõhutäie eest kannab hoolt Ääsmäe külalplatsi kohvik, mida peavad ühiselt Ääsmäe ja Tagametsa külade inimesed.

Ja söögi-joogi kõrvale on pea terve päev läbi kohvikus elav muusika ja silmailu sauevallakatel. Lavale astuvad Nissi Trollid, Saue linna rahvatantsurühm Kägara, Riisipere kapell, rahvatantsurühm Laagri Leegid ja õhtu lõpus ka ansambel Agar & Ogar ehk Laagri kohvikutepäevalt tuttav Valla(hullu)maja kohviku majabänd. Kogukonnatelgi seintel on näitus raamatu „Postkastid õrel. Külakirjad Saue vallast“ fotodest, autoriks sauevallakas Valdur Vacht ja pildidel meie oma inimesed ja loodus.

Lisaks kohvikule on telgis ruumi ka meie valla heale-paremale kraamile, näiteks saab osta Maidla küla Sillaotsa talu kanepitooteid, Mõnuste juustukoja kraami, Kadarbiku ja Balsnacki jt uusimaid tooteid.

Miks me seda teeme? Ega päris head ja ühest vastust ei olegi. Eks kindlasti soovist midagi ühiselt teha, teiste omaduste sauevallakatega paremini tuttavaks saada ja vaadata-kombata, mida veel ühiselt teha võiks. See on kindlasti ka võimalus näidata nii omadele kui külalistele, et Tallinna-ta-gune ei ole laiendatud pealinna magala. Vastupidi – kohe üsna Tallinna külje all on palju elujõulisi külasid, kus elavad ja tegutsevad väga ägedad inimesed. Saue vallas ei ole koostöö ainult ühe küla piiridesse jääv, vaid on võimalik paljude külade ühistegvus, et sünniks Kogukonnatelk.

Kogukonnatelgis on lubanud kohal olla ka valla juhid – no et oleks võimalik võtta üheskoos tassike kohvi, toetada end mugavalt istuma ja soovi korral rääkida, mis teeb uues suures vallas rõõmu ja mis on hakanud silma, et võiks ehk olla paremini. Pastakaid ei jagata ja valima ei kutsuta, aga saab rääkida ja arutada, sest suures vallas teemade puudust küll olla ei tohiks.

Kõige tillemad sauevallakad on oodatud Vanamõisa käsitöölaada beebitelki, mis tuleb laadale esmakordselt ja koostöös Saue vallavalitsusega. Mamas' Heaven beebitelk on lasteala kõrval, seal on võimalik rahulikult laadamelust puhata, imetada, mähkida ja koos lapsega natuke aeg maha võtta. Beebitelgis on olemas kõik vajalik alates 0+ luttidest ja lõpetades mähkmete ja muude beebide vajalikuga. Kõige väiksemad vajavad vaikust, rahu ja turvalisust. Kellel soovi, siis beebitelgist saab laenutada ka beebidele mõeldud kõrvaklappe, kandekotti ja isegi kergkäru.

Meie oleme valmis ja ootame, teie tulge ja nautige!

KAIJA VELMET
kultuuritöõjuht

Saue arvutiremont
Töötan iga päev kell 8-20
Tel. 562 10720 (Janek)

MTÜ VÄIKE TÕRU EELKOOL OOTAB KÕIKI 5-7A LAPSI VAHVATESSE EELKOOLITUNDIDESSE
esmaspäeviti kell 13.00-15.00ja neljapäeviti kell 13.00-15.00 Laagri kultuurikeskusesse (Veskitammi tee 8, Laagri).

Meie õppekava on kinnitatud 4.12.2018 ning tasuta koolituskuludelt saab tulumaksutagastust.

Lasterikastele ja majanduslikult vähekindlustatud peredele soodustused.Kui ühest lasteaiast registreerub rohkem lapsi, viib ja toob õpetaja nad ise tundi.

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:
vaiketoru@gmail.com / +372 568 21 585

KULTUURIKALENDER AUGUSTIS

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
1.-31.08	Näitus "Möödistuspraks"	Turba kultuurimaja	Nissi kultuurikeskus	
13.-16.08	Hüüru suvine lastelaager "Otsime uusi harrastusi"	kell 10-15 Hüüru mõisas	MTÜ Hüüru Külaselts	info@huuru telef. 523 8261
16.08	Kontsert Riho Sibul ja Priit Pihlap "Teeviidad"	kell 19 Kernu mõisas	MTÜ Eesti Mõisakontserdid	www.piletilevi.ee
16.-20.08	AIEC-SRNC Estonia 2018 ratsavõistlus	kell 16 Rulia tallide ja Rulia kooli territooriumil	MTÜ Estonian Student Rides	
16., 23 ja 30.08	Turba kodukohvikute päev	kell 14-20 Turba muuseumi esisel platsil	OÜ Võlupark, Turba muuseumi kohvik	www.facebook.com/Turba-muuseumi-kohvik-1993104170733809
18.08	Vanamõisa käsitöölaad	kell 10 Vanamõisa vabaõhukeskuses	MTÜ Vanamõisa küla	www.kasitoolaad.ee
18.08	Kontsert Naised köögis "Üks kõigi, kõik ühe eest!"	kell 19 Kernu mõisas	OÜ Hitivabrik	www.piletilevi.ee
20.08	Kiia küla suvelõpupidu	kell 12 Kiia külas	Sirle Lilleoja	info 504 7677
20.08	Ääsmäe autokino	kell 21 Ääsmäe külalplatsil	Ääsmäe külaselts	aasmae.weebly.com
23.08	Koduäia kontsert	kell 18 Valingu külas	MTÜ Valingu ja Aila külaselts	
25.08	Ellama küla kokkutulek	kell 13.30 Ellamaa rahvamajas	Ellamaa külaarenduskeskus	
20.08	Saue linna 25. sünnipäev ja kohvikutepäev	kell 9-22.30 Saue linnas	Saue Huvikeskus	www.sauehuvikeskus.ee
30.08	LEADER meetme projektitaotluste nõustamispäev	kell 13-16.30 Riisipere halduskeskuses	Lääne-Harju Koostöökoogu	vomentaga.ee

Juba legendaarseks saanud Vanamõisa käsitöölaad tuleb taas 18. augustil

Juba 16. aastat tuleb Saue valla rahvas augusti eelviimasel laupäeval kokku Vanamõisa käsitöölaadale, mis toimub sellel aastal 18. augustil.

KATRIN KRAUSE
peakorraldaja

Kohaliku laadakuultuuri arendamine ja au sees hoidmine toob igal aastal kohale ligi 400 kauplejat ja külalastajaid üle Eesti. Vanamõisa käsitöölaad on kogupere-sündmus, mille päevaprogrammis leidub põnevaid tegevusi igapäevale: külastada saab käsitöölaata, Eesti toidu telki, Tänavatoidu tänavat, BBQ festivali, Sibulata-änavat, väljas on Saue valla kogukonnatelk, beebitelk, tegetseb lasteala.

Kõike seda saadab meeleolukas kultuuriprogramm, kus esinevad nii kohalikud tegijad kui ka külalised väljastpoolt valda. Lavale astub armastatud laulja Koit Toome koos oma bändiga ning Curly Strings, kes tähistab koos külalastajatega EV100 aastat ning bändiliikmete 30. sünnipäevi.

Kas sinu jaoks tähendab kohale tulemine jalutuskäiku tuttavatel radadel, üle tüki aja taas kodukandi külastust või avastaksid enda jaoks hoopis mõne seninägemata Eestimaa nurga – ootame sind igal juhul!

Ühiskingitus Eesti Vabariigile: EV100 SABA

Eesti Vabariik 100 raames tantsime Vanamõisa käsitöölaadal ühiselt maha ühe vägeva „Sabatantsu“! Ühistantsimine toimub kell 20.20 koos Curly Stringsiga. Tule löö kaasa ja püstitame üheskoos Saue valla rekordi!

Praegune „Sabatantsu“ rekord püstitati Võrumaal, kus aastal 2000 tantsis „Sabatantsu“ ligi 5000 inimest, kes moodustasid 2183 meetri pikkuse „Sabatantsu“ nimke. Meie moodustame lookleva keti vabaõhukeskuses kõikidest kontserdil osalejatest.

Tants koosneb kõnnisammudest ning plaksudest, seega ei pea keegi eelnevalt midagi õppima. Liikumine näidatakse kõigile ette kohapeal. Kogu ettevõtmise filmime ajaloo tarbeks droneiga üles!

EESTI TOIDU TELK JA TOIDUALA

Ka sellel aastal ei puuda laadalt külastajate lemmikuks osutunud Eesti toidu telk, kus Eesti väiketootajatel on suurepärase võimalus müüa ja tutvustada oma talu- ja mahekaupa. Eesti toidu telgi peamiseks eesmärgiks on tutvustada Eesti parimaid tegijaid selles valdkonnas, aidata kaasa Eesti talu- ja mahekauba levikule ning tuua kohalik tooraine tarbijale lähemale.

Hõrkusid maitseelamus pakub Tänavatoidu tänav. Tänavatoidu on oma värvikireva ja eripalgelise maailmaga Eestis järjest rohkem tuntust võitmas. Tänavatoidu põhireegel on lihtne – see valmib kiiresti, on tervislik ning seda on tänaval või õuetingimustes lihtne süüa ja ta on tihti peale üllatavalt maitsev.

BBQ festivali raames toimuvad Eesti meistrivõistlused BBQ-s koostöös Eesti Barbecue Assotsiatsiooniga. Osaleb üle kümne tippvõistkonna. Festival annab grillihuvilistele võimaluse omavahel rinda pista ja laadakülalistele võimaluse näha ja kogeda erinevaid grillimise ja BBQ töövõtteid. Ka külastaja saab omalt poolt sõna sekka öelda rahva lemmiku valimisel. Kogu üritust saadab meeldiv melu ja õhus lendlev hõrgutav lõhn viib tahes-tahtmata mõtte koduaeda grilli juurde, et kõik nähtu kodus järele proovida.

OMA KODUAIA KONSERT VOL.3

Tule ja lase kõrval puhata ühel mõnusal õhtupoolikul 23. augustil

KATRIN "KATE" MANDEL
JA
TÕNU "TÕUN" TIMM

Valingul Kontori tee 7 tagahoovis ja sa ei kahetse

Head ja paremat pakutakse juba 18.30. Kontserdi algus 19.30

Sisepääs 7€
Kohaliku külaelaniku pileti saad Kai, Marise, Ivi või Triinu käest.

Kontsert toimub iga ilmaga

ÄÄSMÄE AUTOKINO

20.08.2018
KELL 21:00

ÄÄSMÄE KÜLAPLATSIL
AVATUD KÜLAPLATSIS KOHVIK

ÕRITUST KORRALDAB ÄÄSMÄE KÜLANOGU
ÜRITUSE TÄPSEM INFO ÄÄSMÄE KÜLA KODULEHEL

PLMf15
NISSI KIRIK
AUGUST 26
KELL 21.00

SUVEÕ MUUSIKA
NISSI KIHELKONNAS

Trompetikvartett
NEEME OTS AARNE OTS
LAUR KELLER ja VILLEM ENDEL TIITS

Kavas: Gershwin, Armistage, Nagle II

WWW.PLMF.EE

E 20. august
Kell 12-17

Kiia küla
SUVELÕPUPIDU

Kirbukas ja isetehtu
või kasvatatu
ost-müük-vahetus
Laste mängud

Ootame külla ja osa võtma!

Müüjate registreerimine ja informatsioon:
Sirle Lilleoja, 504 7677

XII SAUE ÕHTUJOOKS

Reedel, 14. Septembril kell 19.00

Saue Gümnaasiumi staadion
Distsants 5 km

Lastejooksud kell 18.00

Igale jooksule, kaasa arvatud lastejooksule, on eelregistreerimine vajalik.

Veehipõhine eelregistreerimine kuni 10. Septembrini 2018. aastal

Täpse juhendit leiad: www.sauesportikeskus.ee

Õhtut korraldab Saue Saue Sportikeskus

Teeviidad

Riho Sibul 60
Priit Pihlap 60

16.08 - KERNU MÕISA AED

Saku Kohvikutepäev

25. august 2018

21 kohvikut on avatud 11-18.00

Facebook | Saku aleviku Kodukohvikutepäev 2018

VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSE PALKSAALIS
9. SEPTEMBRIL ALGUSEGA KELL 18.00

LAULE ESITAVAD JA LUGUSID JUTUSTAVAD

Naised Köögis

www.vabaohukeskus.ee

Hüüru Sügislaad

Traditsiooniline Hüüru Sügislaad toimub 8. septembril, 10-15.00

Hüüru mõisa pargis, Jõe tee 2

Ootame kauplemä käsitöö, kunsti, talutoodangu ja taimedega

Kauplejaks registreerimine kuni 3. septembrini
kontaktidel: info@huuru.ee tel. 52 38 261, 60 71 358

16 Taasiseseisvumispäeva rahvapidu
EV100 ÜHESTANTSIMINE
20. augustil kell 18.00
Nissi kirikumõisa pargis

TANTSIME KOOS
TURBA, NISSI
RAHVATANTSURÜHMAD
JA KÜLALISTEGA

Õhtut juhivad Mari Tomp
Muusikat teevad Nissi Trollid

Alates 17.00 avatud
Liisu maiustustekohvik

Halva ilma korral toimub pidu Riisipere kultuurimajas

19. augustil kell 19

EV100 ÜHESLAULMINE

Nissi Kultuurikeskuse Turba kultuurimajas
Lehetu tee 12, Saue vald

Oodatud on kõik suured ja väikesed laulusõbrad!

EV100.ee

TUULA SÜGISLAAT
08.09.2018
10-16

- sügissaadused
- käsitöö
- teise ringi kaup

Registreerimine
laat@tuula.ee
osalustasu 5.-

Korraldab MTÜ Tuula Tutulus

Lääne-Harju Koostöökogus toimub LEADER meetme projektitaotluste vastuvõtt 01.-08.oktoober 2018 kell 17.00!

Taotlemiseks avanevad meetmed

Meede 1.1 Ettevõtlikkus	Meede 1.2 Tooted ja teenused	Meede 2.1 Kogukond	Meede 3 Looide-Eesti
-------------------------	------------------------------	--------------------	----------------------

Nõustamispäevad omavalitsustes

21.08 kell 13.00-18.00 Padise teenuspunkti ruumides, Keskuse 3-1, Padise	20.08 kell 13.00-18.00 Vasalemmas Ranna tee 8 III korrusel
27.08 kell 13.00-17.00 Keila teenuspunkti ruumides, Paldiski mnt 21, Keila	28.08 kell 13.00-18.00 Paldiskis, Rae 38, Paldiski, II korrus
30.08.2018 kell 13.00-16.30 Riisipere halduskeskuses, Nissi tee 53c, Riisipere	05.09 kell 13.00-18.00 Laitse Seltsimajas Kaasiku külas

Nõustamispäeval saab uurida oma projektiidee rahastamise võimalusi või esitada juba konkreetseid küsimusi taotlustingimuste kohta. Kui nõustamispäevade ajad ei sobi teile kohtumiseks, võta meiega ühendust ja leiame võimaluse kohtuda nõustamiseks teile sobival ajal ja kohas. Ärge jätkke võimalust kasutamata!

Lisainfo meetmete ja taotlemise tingimuste kohta <http://vomentaga.ee>

LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU

LEADER EESTI

26.08.2018 **tabasalu päev**

TUI PARGIS

KIRBUTURG **LASTE- JA NOORTEALA**

LAAT **LASTETEATER** **FOTOSTUUDIO**

Boris Lehtlaan
Liis Lemsalu Band
ansambel METSATÖLL

Saame kokku Tabasalus kell 13:00 - 23:00 www.tabasalupäev.ee

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Välimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiitid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Puude tervisliku seisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Kontakt: 53 529 476, mehitus@gmail.com.

MAJA ehitamine koos kõigi lahendustega, projekterimine, kasutusluba. Kontakt: 53 529 476, mehitus@gmail.com.

Aia-, värava-, tõstuke ja automaatika lahendused parima hinnaga Eestis. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvärv.ee, tel 5895 8809, info@koduvärv.ee

Pottsepatööd ja korstnaotste vahetus eramajadel. Uute kütetehade ehitus ja vanade remont. 12-aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Tegutsen Saue ja vahetus ümbruses. Telefon: 56903327.

Lõikan hekki, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine, Saetööd aias. Tel 55547291.

Väikevedo kuni 2 tonni. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel. 50 92936

Kivikorstnate ehitamine ja remont. Tel 518 8889.

Fekaalivedu, kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakkumist. Tel 53 468 430

Vihmaveesüsteemid ja muud plekkdetailid ja plekksepatööd teie majale. Saue Plekipada, 5543331, plekipada@gmail.com

Kvaliteetne pottsepa- ja korstnapühkimisteenus. Kütteseadmete ning korstnate ehitus, remont ja hooldus. www.ahjuteenused.ee. Tel.56639398

Mullamuttide hävitamine. WWW.FAMINER.EE. WWW.E-GARDEN.EE, 56698863.

Viimistlus Yks OÜ - Teostame erinevaid üldehitustöid: siseviimistlus, maalritööd, plaaatimistööd, san tehnilised tööd, elektritööd, korterite renoveerimine, maja fassaadide värvimine ja renoveerimine. Tel: 58382337, e-mail: viimistlus1@hotmail.com.

Lõikan hekki, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine, saetööd aias. Tel 55547291.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine. Vee- ja kanalatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus. Maaküttesüsteemide rajamine. Tel 502 1279, 526 9604, www.puurkaevumeistrid.ee.

ARBORISTI TEENUSED. Ohtlike puude raie, puude hooldusloikus, hekkide hooldus, kändude freesimine, raie teenused, võsa niitmine. WWW.PUUKIRURG.EE, info@puukirurg.ee,+372 505 7786.

Kutsume Teid hispaania keele kursustele reedeti Saue Noortekeskuse ruumides. Info ja registreerimine a.s.wesman@gmail.com

Avatud autopesula Kotka tee 7 Alliku küla. Kontakt 5295782. Facebook: AUTOPESU TEENUSED

Viime TASUTA ära teie vanaraua (pliidid, vannid, torud, pesumasinad jne). Tel 55541036.

Fassaadide hooldus, vetikatörje ja eemaldus, fassaadi parandustööd ja värvimine. +372 56963580, sertimona@gmail.com

KINNISVARA

Ostan garaaži Saue linnas hinnaga 5000-8000 eurot. Kõik pakkumised on oodatud! Tel. 56675000.

Ostan korteri Saue linnas, kõik pakkumised on oodatud! Tel. 56641122.

Ostan garaaži, kõik pakkumised on oodatud! Tel. 56641122.

Soovin osta garaažiboksi, mis võib vajada remonti. Tel 56214956.

Kolmeliikmeline pere soovib üürida 2-3 toalist korterit või ridaelamuboksi Saue otse omanikult. Kõik pakkumised on oodatud numbril 56242180.

OST/MÜÜK

Pere ostab nõukogudeaegseid lauanõusid ja lille-

vaase. Telefon 58599737, e-posti aadress tarbeklaas@hotmail.ee.

Soovin osta kiiresti sõiduauto, hinnaga kuni 1000 eurot. Võib olla ka ilma ülevaatuseta. Telefon 58190200, e-posti aadress Rain30@hotmail.ee.

Soovin osta omaaegse Tarbeklaasi ja Juveelitehase tooteid, nahkköites raamatuid, Eesti kunstnike töid (maal, graafika, kujud), postkaardid, märgid. Võib pakkuda ka muid vanu esemeid. Tel 51 76412.

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Liiv, muld, killustik, kruus, freesasfalt + transport. Tel: 53953788

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte ja fotosid, raamatuid, trükiseid ja dokumente ning muid kollektsioneerimise esemeid. Tel. 6020906 ja 5011628 Tim

Müüa puitbrikett, turbabrikett, pellet premium 6mm ja 8mm, toores lepp 45€ / 1m³. Laost saab osta paki kaupa: puitbrikett 10kg / 1,6€, turbabrikett 10kg / 1,6€, pellet 15kg / 3€. Tel. 56 924 924, 637 94 11, www.leilibrikett.ee

Killustik, liiv, graniitkillustik, sõelutud põllumuld, sõnnik, kompostmuld, haljastusmuld, täitepinnas, freesasfalt, tsementsegud. Erinevad kallurid 100kg - 8t. Tel: 501 5992

Ostan teie sõiduk! Võib olla uus, remonti vajav või seisev auto! Ei pea olema ülevaatus ega kindlustust! +372 54 575 055, alka515@hotmail.com. Kuulutus ei vanane!

Ostan kasutuseta jäänud auto, ka Vene auto. Võib vajada remonti. Telefon 56298239.

Liiv, killustik, sõelutud põllumuld, haljastusmuld, kasvuhoonemuld, freesasfalt, kruus kohaleveoga. Hea läbivus ja manööverdusvõime. Tel. 5079362

Müüa soodsalt Keila vallas Aarnamäe karjääris liiva, sõelutud ja sõelumata mulda transpordivõimalus. Tel. 56 564 103, e-mail pallemer@gmail.com

Märjad küttepuid. Info www.metsasoojus.ee ja telefon 53492730

Müüme puitbriketti ja pelletit. Kvaliteetne kaup, toodetud Eestis. Info 55597572.

Müüa sõelutud mulda ja hobusesõnnikut (ei sisalda saepuru). Kogus, hind ja transport kokkuleppel. Telefon 56 40 109.

Ostan või vahetan erinevate maade münte. Tel. 55928678 Sulev

Magus mesi Padise valla niitudelt! 0,5l purk / 700g, hind 5,50 € purk. Tasuta toon koju mee kätte. Helista 51 916 171.

Müüa hobusesõnnikut pakendatult 70 l kottidesse. Hind 5 eur. Vedu tasuta.

LAO TÜHJENDUSMÜÜK. Antiik- ja vanamööbel Belgias. www.altermoobel.ee. Kauplus-ladu Tallinnas, Peterburi tee 65. Info 55632859

TÖÖ

M.V.Wool AS pakub tööd komplekteerijale (meesterahvale). Lisainfo telefonil 5123540

M.V.Wool AS pakub tööd autojuhile (B-kategooria). Lisainfo telefonil 5123540

Otsime oma väikesesse kollektiivi õmblejaid ja poole kohaga abitöölisi. Õmbleme spordirõivaid. Tööaeg paindlik, palk kuni 1000 eurot bruto. Asume Saue, Kasesalu 12. Aneri Sport OÜ, tel. 5137705, aneri-sport@gmail.com

Otsime oma neljaliikmelisse perekonda toredat koduabilist, kes aitaks pereema erinevate majapidamistöödega (3-5 korda nädalas). Tasu kokkuleppel! Asukoht: Veskimõldre. Kontakt: 5685 3355

Resa OÜ otsib kohusetundlikku, ausat, töökat, vähemalt 18 aastast, ehitusalase töökogemusega ja hea pingetaluvusega ehitustöölisi. Võta ühendust 56660149 /resa@resa.ee

Vajatakse sõbralikku hooldajat Laagrisse 2ks tunniks päevas: vanainimese keeramine, mähkimine ja söötmine. Tasu kokkuleppel. Helistada 57 87 39 29

Pakume tööd KOKALE, KÕÕGI ABITÖÖLISELE JA KLIENDITEENINDAJALE Saue valla Daily toitlustuskohtades. Töö aeg E-R. Rohkem infot telefonil 53002971 Lili

Mälestame

OLEV ALET'I

Avaldame kaastunnet lähedastele
Koondise 9 2. trepikoja inimesed

*Ei astu jalg Sul enam metsaradu,
Vaid mälestuste päiksekullas oled meiega ...*

HEINO HEINLOO

Südamlik kaastunne perele
27.07.1931 – 25.07.2018
surma puhul
Klubikaaslased Saue Tammedest

Saue vallavalitsus ja Saue vallavolikogu
mälestavad pikaagest vallalehe
toimetajat ja kolleegi

HEINO RAIESTET

Kaastunne omastele

*Jõudsid elus palju anda, jõudsid muret,
rõõmu kanda, kuni lõppes elutee...*

Sügav kaastunne poeg Harrile
perekonnaga kalli ema

HELJO KUUS

Kaotuse puhul.
Erika, Õie, Olli, Viive

*Aeg annab, aeg võtab,
aeg mälestused jätab!*

Kernu tantsumemmed mälestavad endist
tantsukaaslast

VIRVE MEIERIT

15.11.1945 – 15.07.2018
Avaldame kaastunnet omastele

Teatame kurbusega, et lahkunud on kallis
isa, vanaisa, vanavanaisa

HEINO RAIESTE

24.04.1928 – 04.08.2018
Mälestavad lapsed ja lapselapsed
peredega

www.remax.ee/dmitriveski

Sinu
kinnisvaramaakler
kõigis küsimustes!

Dmitri Veski
dmitri.veski@remax.ee
M +372 5392 5875
EST, RUS, ENG
Hallivanamehe 4
11317 Tallinn

RE/MAX
Arena

Express Post ootab oma meeskonda
JALGSI JA AUTOGA LEHEKANDJAD

Töö sisu on ajakirjanduslike väljaannete
kanne **6 päeval nädalas (E-L).**

Tööaeg: 3.30 - 7.30

Töötasu: 4 € tunnis

Autoga vanemlehekandjal on vajalik isikliku
auto olemasolu, mille kasutamise kulud
kompenseerime.

Tööpiirkonnad: Saue, Keila, Nõmme,
Kristiine, Kesklinn, Pirita, Maardu

Oma soovist palume teada anda telefonil
671 7772 või personal@expresspost.ee

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

KALLASTE LAAT

25.08.2018

Bussireis Kallaste
kala- ja sibulalaadale

Info ja registreerimine:

53 411 029

info@bussiderentimine.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

26. SEPTEMBER

ALATES 10.00

**KERNU
VALLAMAJAS**

Ettereg. tel. 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikesepriidid

**Silmade kontroll 15€,
prillioostjale TASUTA**

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

27. SEPTEMBER

ALATES 10.00

**SAUE PÄEVA-
KESKUSES**

Ettereg. tel. 5323 2454

*kuivasilmatest

*silmarõhu mõõtmine

*optilised päikesepriidid

**Silmade kontroll 15€,
prillioostjale TASUTA**

-0%

HEAD HINNAD!

August 2018. a

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi
Kpl. LaitseRegina Super Clean
majap. paber**-25%**~~2,99 €~~ **2,25 €**Regina Delicatis Box
salvrätik karbis 4-kihil. 110 lehte**-24%**~~1,70 €~~ **1,30 €**Teriyaki grillribid eelküpsetatud
900 g Rannarootsi**-30%**~~8,50 €~~ **5,99 €**
6,66 €/kg

Moosisuhkur 1 kg

-20%~~1,90 €~~ **1,59 €**Sprotid õlis 160 g
Libava**0,79 €**
4,93 €/kgEesti Pagar Kaneelisaiake
320 g Eesti Pagar**-29%**~~1,95 €~~ **1,39 €**
4,34 €/kg

Ja veel palju häid pakkumisi kauplustes kohapeal

www.keilaty.ee

**Ostame kasvavat
ja ladustatud võsa.**Võsast puhastame alusmetsa, teeääred, kraavid ja põllumaad.
Samuti ostame kokkuveetuid ja kokkuvedamata raiejäätmeid.**5343 9250**
Kaur@reinpaul.eeLAAGRI
KODUD

LAAGRIKODUD.EE

RAMM
EHITUS

A-energiaklassiga uued korterid, Kooli 3

(+372) 507 9552 Rynno.Sulg@upc.ee**KANALISATSIOONI- JA VEETRASSIDE**

ehitus ja projekteerimine

Võimalik KIK toetus kuni 3000€**555 12 858**
INFO@MARDISOO.EESELVER on Eesti lemmikpood! Oleme tegutsenud alates
1995. aastast ja praegu on meil 51 kauplust üle Eesti. Meil töötab
täna üle 2800 väga tubli inimese. Tänu neile saame olla parim
kauplusekett, kus sisseostude tegemine on meeldiv ja sujuv.**Tule Saku Selverisse tööle**
TEENINDAJAKS
(kassa, lett, saal)
INFOLETI TEENINDAJAKS
PUHASTUSTEENINDAJAKS
TRANSPORTTÖÖLISEKSTäpsema ülevaate käimasolevatest konkurssidest saad meie
kodulehelt www.selver.ee. Kui soovid meie perega liituda,
siis palun anna endast märku ja saada oma CV e-posti aadressile
personal@selver.ee, täida kohataotlusankeet **kodulehel** või
kaupluse infoletis.Lisainfo saamiseks palun helista telefonil
667 3785 või **5343 5337**, Kristi Aasa.**TEHNIKAKESKUS.EE**
müük • hooldus • remont • rent**SUVISED**

PAKKUMISED LEIAD

www.tehnikakeskus.ee

Husqvarna Cub Cadet

STIHL ECHO

JOHN DEERE TIGA

Keila Tehnikakeskus
tel 51 900 402

Saue linna 25. sünnipäev

26. augustil kell 19

Suur sünnipäevapidu jaanituleplatsil

Kuninglik Kvintett

Märt Agu tantsutrupp

Peaesineja ansambel Shanon alustab kell 21

24. augustil
 koduloolaste jutujalutuskäigud Saue ajaloo radadel
 Kell 14 Saue rongijaamast Kõrtsi tallu
 Kell 16 Tammikust Saue mõisa jääkeldrisse kogunemisega kiriku juures
 Kell 18 Näitus ja päevakohvik mõisa jääkeldris

26. augustil kodukohvikud ja meistrihoovid kõikjal üle Saue linna

Plats
Vana-Keila mnt 100
Avatud kella 9st	Roosi kohvik
Kuuseheki 5a
Avatud 11-16	Kolme koera kohvik
Tõkke 31
Avatud 12-16
Konnakohvik
Kuusemetsa 5a
Avatud 11-18	Unibees
Rauna 38
Avatud 12-17	Kadakamarja supi ja kalakohvik
Kadakamarja 7/2
Avatud 10-17
Kompanii teemaja
Ladva 1
Avatud 11-16	Pitsaruudu hoovikohvik
Tammelehe 27
Avatud 10-18	Triibu&Liine Vahvli ja Jätsi kohvik
Vana.Keila mnt 13
Avatud 11-18
Lions'ite loteriitell
Kuuseheki 4a
Avatud 10-14	Loteriikohvik Vanaveski talus
Maamõõtja 12
Avatud 12-17	Meie Saue Fülle Kreemi ja Smuuti kohvik
Vana-Keila mnt 13
Avatud 11-18
Max'i kohvik
Kuusemetsa 3
Avatud 12-15	Buxhöwden Pagar
Pärnasalu 19
Avatud 10-20	Isamaa Burksi ja Drinksi kohvik
Vana-Keila mnt 13
Avatud 11-18
Leo söögiplats
Pärnasalu 23
Avatud 10-18	Öllenaut Popup Pizzabaar
Pärnasalu 19
Avatud 11-17	Jätsi Peatus
Aniisi 4
Avatud 11-17
Sõprade kohvik
Tammelehe 35
Avatud 11-16	MA-RE
Suurevälja tee 2
Avatud kella 10 kuni huvilisi on	Naabrid
Kauguse 8
Avatud 11-17
Karavantsik
Keskuse pargis
Avatud 10-16	TOIDUTÄNAV
Keskuse pargis
Avatud 10-16	Kiriku kohvik
Tammetõru 2a
Avatud 12-16
Harju OTT
Kuuseheki 4a
Avatud 10-16	Vorstipood
Ahjumeistri küpsetised
Mesi Talu
Leegitsev Porgand
Supipada
Saue Sõstrad
Savikohvik	Sofi juures
Kivikangru 10
Avatud 11-17
Grill Chill
Vana-Keila mnt 5a
Avatud 12-17		Saue linna kommiabi
Kõikjal üle linna kogu päeva vältel
- Varu kohvikuisse minekuks sularaha, pidu jaanituleplatsil on prii!**

Korraldab Saue Huvikeskus

Saue linna 25. sünnipäev

